

Uredba Komisije (EZ) br. 600/2012

od 21. lipnja 2012.

o verifikaciji izvješća o stakleničkim plinovima i izvješća o tonskim kilometrima te o akreditaciji verifikatora u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugorov o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ¹, a posebno četvrti stavak njezinog članka 15.,

budući da:

(1) Potreban je opći okvir pravila za akreditaciju verifikatora kako bi se osiguralo da verifikaciju izvješća operatora ili operatora zrakoplova u okviru sustava Unije za trgovanje emisijskim jedinicama stakleničkih plinova, koja se podnose u skladu s Uredbom Komisije (EU) br. 601/2012 od 21. lipnja 2012. o praćenju emisija stakleničkih plinova i izvješćivanju o njima u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća², provode verifikatori koji posjeduju tehničke kompetencije za provođenje povjerenog im zadatka na neovisan i nepristran način i u skladu sa zahtjevima i načelima navedenima u ovoj Uredbi.

(2) Direktivom 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu³ uspostavljen je opći okvir za slobodno kretanje usluga i pružatelja usluga u Uniji uz istodobno održavanje visoke kvalitete usluga. Usklađivanje pravila za akreditaciju i verifikaciju na razini Unije u okviru sustava Unije za trgovanje emisijama treba doprinijeti konkurentnom tržištu za verifikatore i istovremeno osigurati transparentnost i informiranost za operatore i operatore zrakoplova.

(3) Kod provedbe članka 15. Direktive 2003/87/EZ potrebno je osigurati sinergiju između sveobuhvatnog okvira za akreditaciju uspostavljenog Uredbom (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i za nadzor nad tržištem s obzirom na stavljanje proizvoda na tržište i o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 339/93⁴ i srodnih odredaba Odluke br. 768/2008/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o zajedničkom okviru za stavljanje proizvoda na tržište i o stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 93/465/EEZ⁵, s jedne strane i posebnih značajki sustava Unije za trgovanje

¹ SL L 275, 25.10.2003., str. 32.

² Vidi stranicu 30. ovog Službenog lista.

³ SL L 376, 27.12.2006., str. 36.

⁴ SL L 218, 13.8.2008., str. 30.

⁵ SL L 218, 13.8.2008., str. 82.

emisijama stakleničkih plinova te zahtjeva koji su bitni za učinkovitu provedbu Direktive 2003/87/EZ, s druge strane. Uredbu (EZ) br. 765/2008 stoga treba i dalje primjenjivati na one aspekte akreditacije verifikatora koji nisu obuhvaćeni ovom Uredbom. Osobito treba osigurati da u slučajevima kada zbog domaće prakse u nekoj državi članici alternativni postupak za akreditaciju, odnosno certifikaciju verifikatora koji su fizičke osobe, obavlja državno tijelo koje je ta država članica imenovala u skladu s Uredbom (EZ) br. 765/2008, predmetna država članica osigurava dokumentirane dokaze da je razina vjerodostojnosti tog tijela slična razini vjerodostojnosti nacionalnih akreditacijskih tijela koja su uspješno prošla istorazinsko ocjenjivanje koje organizira tijelo priznato prema članku 14. navedene Uredbe.

(4) Uredbom (EZ) br. 1221/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o dobrovoljnom sudjelovanju organizacija u programu gospodarenja okolišem i revizije okoliša Zajednice (EMAS) te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 761/2001 i Odluka Komisije 2001/681/EZ i 2006/193/E¹ utvrđuje se neovisan i neutralan sustav akreditacije ili licenciranja verifikatora u području okoliša. Radi usklađenosti i smanjivanja administrativnog opterećenja koje se nameće državama članicama i gospodarskim subjektima, primjereno je uzeti u obzir sinergije između te i ove Uredbe.

(5) U okviru sustava verifikacije i akreditacije treba izbjegavati svako nepotrebno udvostručavanje postupaka i organizacija uspostavljenih u skladu s drugim pravnim instrumentima Unije, koje bi imalo za posljedicu veće opterećenje država članica ili gospodarskih subjekata. Stoga je primjereno koristiti najbolje prakse koje proizlaze iz primjene usklađenih standarda koje je usvojio Europski odbor za standardizaciju na temelju uputa koje je Komisija izdala u skladu s Direktivom 98/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o utvrđivanju postupka pružanja informacija u području tehničkih normi i propisa i propisa o uslugama informacijskog društva², kao što su usklađena norma o općim zahtjevima za akreditacijska tijela koja akreditiraju tijela za utvrđivanje sukladnosti i usklađena norma o zahtjevima za validacijska i verifikacijska tijela nadležna za stakleničke plinove, koji se koriste kod akreditacije ili drugih oblika priznavanja, na koje su upute objavljene u Službenom listu Europske unije, kao u dokument EA-6/03 i drugi tehnički dokumenti koje je izradila Europska organizacija za akreditaciju ili druga tijela.

(6) Kod utvrđivanja usklađenih pravila za verifikaciju izvješća operatora ili operatora zrakoplova i za akreditaciju verifikatora, treba osigurati da opterećenje operatora koji godišnje emitiraju manje količine ugljičnog dioksida (CO₂), operatora zrakoplova koji se u smislu Uredbe (EU) br. 601/2012 smatraju malim emiterima kao i raspoloživih resursa država članica ne bude nerazmjerno u odnosu na postavljene ciljeve.

(7) Članak 27. Direktive 2003/87/EZ omogućuje državama članicama da isključe mala postrojenja koja podliježu jednakim mjerama iz sustava trgovanja emisijskim jedinicama, pod uvjetom da se ispune uvjeti sadržani u tom članku. Tu Uredbu ne treba izravno primjenjivati na postrojenja isključena u skladu s člankom 27. Direktive 2003/87/EZ osim ako država članica odluči da tu Uredbu treba primjenjivati.

(8) U skladu s načelima iz Priloga V. Direktivi 2003/87/EZ, verifikator treba primjenjivati pristup koji se temelji na riziku, kako bi njegovo mišljenje pružalo dovoljnu garanciju da nema značajnih netočnosti u navedenim ukupnim emisijama ili tonskim kilometrima i da se izvješće može verificirati kao zadovoljavajuće. Razina jamstva treba biti povezana s opsegom

¹SL L 342, 22.12.2009., str. 1.

²SL L 204, 21.7.1998., str. 37.

i temeljitošću verifikacijskih aktivnosti provedenih tijekom verifikacije i s formulacijom verifikacijskog mišljenja. Verifikator treba biti obvezan da na temelju nalaza i informacija dobivenih verifikacijskim postupkom prilagodi jednu ili više aktivnosti u okviru postupka verifikacije kako bi ispunio zahtjeve za postizanje razumnog jamstva.

(9) Da ne bi došlo do miješanja uloga nadležnog tijela i verifikatora, kod provođenja verifikacijskih aktivnosti treba jasno definirati odgovornosti verifikatora. Plan praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo verifikator treba uzeti kao referentnu točku i procijeniti jesu li taj plan i u njemu opisani postupci pravilno provedeni. Ako verifikator utvrdi nesukladnost s Uredbom (EU) br. 601/2012, njegova odgovornost treba biti da tu nesukladnost navede u verifikacijskom izvješću.

(10) Za učinkovitu verifikaciju izvješća operatora ili operatora zrakoplova potrebno je potpuno razumijevanje njihovih aktivnosti. Verifikator treba provoditi tražene verifikacijske aktivnosti ako je prethodnim ocjenjivanjem dokazano da je za to kompetentan. Da bi se osigurala visoka razina kvalitete verifikacijskih aktivnosti, treba razviti usklađena pravila za prethodno ocjenjivanje na temelju kojega se utvrđuje je li verifikator kompetentan, neovisan i nepristran da bi mogao provoditi tražene verifikacijske aktivnosti u skladu s pravilima i načelima navedenima u ovoj Uredbi.

(11) Razmjena relevantnih informacija između operatora ili operatora zrakoplova i verifikatora ključna je u svim fazama verifikacijskih aktivnosti, posebno u predugovornoj fazi, u strateškoj analizi koju provodi verifikator kao i tijekom cjelokupne verifikacije. Treba uspostaviti skup usklađenih zahtjeva koji bi regulirali tu razmjenu informacija između operatora ili operatora zrakoplova i verifikatora u svako doba.

(12) Sve verifikacijske aktivnosti u okviru postupka verifikacije međusobno su povezane i treba ih zaključiti verifikacijskim izvješćem koje izdaje verifikator i koje sadrži izjavu o verifikaciji u skladu s rezultatima verifikacijskog ocjenjivanja. Treba uspostaviti usklađene zahtjeve za verifikacijsko izvješće i provođenje verifikacijskih aktivnosti, kako bi se osiguralo da verifikacijsko izvješće i verifikacijske aktivnosti u državama članicama ispunjavaju iste norme.

(13) Analiza mogućnosti da izneseni podaci sadrže netočnosti koje mogu biti značajne ključni je dio verifikacijskog postupka na temelju kojega se određuje kako verifikator treba provoditi verifikacijske aktivnosti. Stoga je svaki element u postupku verifikacije snažno povezan s rezultatima analize rizika od netočnosti.

(14) Treba usvojiti posebne odredbe za verifikaciju izvješća operatora zrakoplova i operatora postrojenja na koja se odnosi Direktiva 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o geološkom skladištenju ugljikovog dioksida i o izmjeni Direktive Vijeća 85/337/EEZ, Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2000/60/EZ, 2001/80/EZ, 2004/35/EZ, 2006/12/EZ, 2008/1/EZ i Uredbe (EZ) br. 1013/2006.¹

(15) Točno i učinkovito izvješćivanje operatora ili operatora zrakoplova o emisijama stakleničkih plinova ključno je za provedbu Direktive 2003/87/EZ. Da bi se osiguralo pravilno funkcioniranje postupka praćenja i izvješćivanja, u verifikacijske aktivnosti koje provodi verifikator treba biti uključeno neprekidno poboljšavanje učinkovitosti operatora i operatora zrakoplova.

¹ SL L 140, 5.6.2009., str. 114.

(16) Verifikacijske aktivnosti i izdavanje verifikacijskog izvješća trebaju provoditi samo verifikatori i njihovo osoblje koji su kompetentni. Verifikatori trebaju uspostaviti i stalno poboljšavati interne postupke koji osiguravaju da kompletno osoblje uključeno u verifikacijske aktivnosti bude kompetentno za provođenje povjerenih mu zadataka. Kriteriji za utvrđivanje kompetencija verifikatora trebaju biti isti u svim državama članicama te trebaju biti provjerljivi, objektivni i transparentni.

(17) Nacionalno akreditacijsko tijelo osnovano u skladu s Uredbom (EZ) br. 765/2008 treba biti ovlašteno za akreditiranje i izdavanje mjerodavne izjave o kompetentnosti verifikatora za provođenje verifikacijskih aktivnosti u skladu s ovom Uredbom, donošenje administrativnih mjera i provođenje nadzora verifikatora.

(18) Državi članici koja ne smatra da je osnivanje nacionalnog akreditacijskog tijela ili provođenje akreditacijskih aktivnosti gospodarski opravdano ili održivo treba omogućiti korištenje usluga nacionalnog akreditacijskog tijela neke druge države članice. Provođenje akreditacijskih aktivnosti u skladu s ovom Uredbom treba dozvoliti samo nacionalnim tijelima koja su uspješno prošla istorazinsko ocjenjivanje koje organizira tijelo priznato prema članku 14. Uredbe (EZ) br. 765/2008.

(19) Za nacionalna akreditacijska tijela koja dokažu sukladnost s ovom Uredbom i koja su već uspješno prošla istorazinsko ocjenjivanje koje je organiziralo tijelo priznato u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) No 765/2008 treba smatrati da ispunjavaju postavljene proceduralne zahtjeve za nacionalna akreditacijska tijela, kao što su zahtjevi u pogledu njihove strukture, uspostave kompetencijskog postupka, uspostave potrebnih postupaka i sustava upravljanja kao i mjera za osiguravanje povjerljivosti dobivenih podataka, te ih po stupanju ove Uredbe na snagu treba izuzeti od novog istorazinskog ocjenjivanja. U skladu s Direktivom 2003/4/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2003. o javnom pristupu informacijama o okolišu i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/313/EEZ¹, informacije o okolišu sadržane u izvješćima operatora i operatora zrakoplova kojima raspolažu javna tijela radi transparentnosti treba objaviti i pritom poštovati određene zahtjeve u pogledu povjerljivosti.

(20) Učinkovita suradnja između nacionalnih akreditacijskih tijela ili, prema potrebi, drugih nacionalnih tijela i nadležnih tijela ključna je za pravilno funkcioniranje sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova i za nadzor nad kvalitetom verifikacije. Radi transparentnosti treba osigurati da nacionalna akreditacijska tijela ili, prema potrebi, druga nacionalna tijela i nadležna tijela uspostave učinkovite mehanizme za razmjenu informacija. Razmjena informacija između nadležnih tijela i između nadležnih tijela i nacionalnih akreditacijskih tijela ili drugih nacionalnih tijela treba podlijegati najstrožim garancijama za čuvanje povjerljivosti i poslovne tajne i provoditi u skladu s važećim nacionalnim pravom i pravom Unije.

(21) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Odbora za klimatske promjene,

¹ SL L 41, 14.2.2003., str. 26.

DONIJELA JE OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom utvrđuju odredbe o verifikaciji izvješća podnesenih u skladu s Direktivom 2003/87/EZ te o akreditaciji i nadzoru verifikatora.

Ovom se Uredbom isto tako utvrđuju, ne dovodeći u pitanje Uredbu (EZ) br. 765/2008, odredbe o međusobnom priznavanju verifikatora i istorazinskoj procjeni nacionalnih akreditacijskih tijela u skladu s člankom 15. Direktive 2003/87/EZ.

Članak 2.

Područje primjene

Ova se Uredba primjenjuje na verifikaciju podataka o emisijama stakleničkih plinova i tonskim kilometrima zabilježenih od 1. siječnja 2013. i iznesenih u izvješćima u skladu s člankom 14. Direktive 2003/87/EZ.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe primjene ove Uredbe, pored definicija utvrđenih u članku 3. Direktive 2003/87/EZ i u članku 3. Uredbe (EU) br. 601/2012, primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „detekcijski rizik“ znači rizik da verifikator ne otkrije značajnu netočnost;
- (2) „akreditacija“ znači potvrda nacionalnog akreditacijskog tijela da verifikator ispunjava zahtjeve utvrđene usklađenim normama u smislu točke 9. članka 2. Uredbe (EZ) br. 765/2008 i zahtjeve utvrđene u ovoj Uredbi za provođenje verifikacije izvješća operatora i operatora zrakoplova u skladu s ovom Uredbom;
- (3) „verifikator“ znači pravna osoba ili drugi pravni subjekt koji provodi verifikacijske aktivnosti u skladu s ovom Uredbom i koji je akreditiralo nacionalno akreditacijsko tijelo u skladu s Uredbom (EZ) br. 765/2008 i ovom Uredbom, ili drukčije ovlaštena fizička osoba, ne dovodeći u pitanje članak 5. stavak 2. te Uredbe, u vrijeme izdavanja verifikacijskog izvješća;
- (4) „verifikacija“ znači aktivnosti koje provodi verifikator koji izdaje verifikacijsko izvješće u skladu s ovom Uredbom;
- (5) „značajna netočnost“ znači netočnost koja po mišljenju verifikatora, pojedinačno ili u kombinaciji s drugim netočnostima, prelazi razinu značajnosti ili bi mogla utjecati na obradu izvješća operatora ili operatora zrakoplova od strane nadležnog tijela;
- (6) „izvješće operatora ili operatora zrakoplova“ znači godišnje izvješće o emisijama koje podnosi operator ili operator zrakoplova u skladu s člankom 14. stavkom 3. Direktive

2003/87/EZ ili izvješće o tonskim kilometrima koje podnosi operator zrakoplova u okviru zahtjeva za dodjelu emisijskih jedinica u skladu s člancima 3.e i 3.f te Direktive;

(7) „opseg akreditacije“ znači aktivnosti iz Priloga I. za koje se akreditacija traži ili je već dodijeljena;

(8) „kompetencija“ znači sposobnost primjene znanja i vještina za provođenje aktivnosti;

(9) „razina značajnosti“ znači kvantitativni prag ili graničnu vrijednost iznad koje netočnosti, pojedinačno ili u kombinaciji s drugim netočnostima, verifikator smatra značajnima.

(10) „sustav kontrole“ znači procjena rizika operatora ili operatora zrakoplova i ukupne kontrolne aktivnosti, uključujući stalno upravljanje tim aktivnostima, koje operator ili operator zrakoplova uvodi, dokumentira, primjenjuje i održava u skladu s člankom 58. Uredbe (EU) br. 601/2012;

(11) „kontrolne aktivnosti“ znači postupci koje operator ili operator zrakoplova primjenjuje kako bi ublažio inherentne rizike;

(12) „nesukladnost“ znači jedno od sljedećeg:

(a) za potrebe verifikacije izvješća operatora o emisijama, svako djelovanje ili nedjelovanje od strane operatora, koje je u suprotnosti s dozvolom za emisije stakleničkih plinova i zahtjevima iz plana praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo;

(b) za potrebe verifikacije izvješća operatora zrakoplova o tonskim kilometrima, svako djelovanje ili nedjelovanje od strane operatora ili operatora zrakoplova, koje je u suprotnosti sa zahtjevima iz plana praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo;

(c) za potrebe akreditacije u skladu s poglavljem IV., svako djelovanje ili nedjelovanje od strane verifikatora koje je u suprotnosti sa zahtjevima iz ove Uredbe;

(13) „lokacija“, za potrebe verifikacije izvješća operatora ili operatora zrakoplova o emisijama ili tonskim kilometrima, znači mjesta za koja se utvrđuje postupak praćenja i na kojima se njime upravlja, uključujući mjesta gdje se kontroliraju i pohranjuju relevantni podaci i informacije;

(14) „kontrolno okruženje“ znači okruženje u kojem funkcionira sustav interne kontrole i sveukupno djelovanje uprave operatora ili operatora zrakoplova koje osigurava osviještenost o tom sustavu interne kontrole;

(15) „inherentni rizik“ znači podložnost parametara u izvješću operatora ili operatora zrakoplova netočnostima koje bi pojedinačno ili u kombinaciji s drugim netočnostima mogle biti značajne, prije nego se uzme u obzir učinak uz to vezanih kontrolnih aktivnosti;

(16) „kontrolni rizik“ znači podložnost parametara u izvješću operatora ili operatora zrakoplova netočnostima koje bi mogle biti značajne pojedinačno ili u kombinaciji s drugim netočnostima i koje kontrolni sustav neće pravovremeno spriječiti ili otkriti i ispraviti;

(17) „verifikacijski rizik“ znači rizik da verifikator izrazi neprimjereno verifikacijsko mišljenje ako su u izvješću operatora ili operatora zrakoplova sadržane značajne netočnosti,

pri čemu taj rizik može biti funkcija inherentnog rizika, kontrolnog rizika i detekcijskog rizika;

(18) „razumno jamstvo“ znači visoka ali ne apsolutna razina jamstva, pozitivno izražena u verifikacijskom mišljenju, da izvješće operatora ili operatora zrakoplova ne sadrži značajne netočnosti;

(19) „analitički postupci“ znači analize fluktuacija i trendova podataka, uključujući analize odnosa koji su nesukladni s drugim relevantnim informacijama ili koji odstupaju od predviđenih vrijednosti;

(20) „interna verifikacijska dokumentacija“ znači sva interna dokumentacija koju je verifikator prikupio radi bilježenja svih dokumentiranih dokaza i obrazlaganja svih aktivnosti provedenih u okviru verifikacije izvješća operatora ili operatora zrakoplova;

(21) „glavni revizor prema EU ETS direktivi“ znači revizor zadužen za vođenje i nadzor verifikacijskog tima, koji je odgovoran za provođenje verifikacije i izvješćivanje o verifikaciji izvješća operatora ili operatora zrakoplova;

(22) „revizor prema EU ETS direktivi“ znači pojedinačni član tima za provođenje verifikacije izvješća operatora ili operatora zrakoplova koji nije glavni verifikator prema EU ETS direktivi;

(23) „tehnički stručnjak“ znači osoba koja osigurava detaljna znanja i stručnost o određenom predmetu, koji su potrebni za provođenje verifikacijskih aktivnosti za potrebe primjene poglavlja III. te za provođenje akreditacijskih aktivnosti za potrebe primjene poglavlja V.;

(24) „razina jamstva“ znači stupanj sigurnosti koji verifikator osigurava u verifikacijskom izvješću u skladu s ciljem smanjivanja verifikacijskog rizika prema okolnostima provođenja verifikacije;

(25) „ocjenitelj“ znači osoba koju nacionalno akreditacijsko tijelo imenuje da samostalno ili kao dio ocjenjivačkog tima provodi ocjenjivanje verifikatora u skladu s ovom Uredbom;

(26) „glavni ocjenitelj“ znači ocjenitelj koji snosi sveukupnu odgovornost za ocjenjivanje verifikatora u skladu s ovom Uredbom;

(27) „netočnost“ znači izostavljanje, krivo tumačenje ili pogreška u podacima koje operator ili operator zrakoplova navede u izvješću, ne uzimajući u obzir nesigurnost dopuštenu u skladu s člankom 12. stavkom 1. točkom (a) Uredbe (EU) br. 601/2012.

Članak 4.

Pretpostavka o sukladnosti

Ako verifikator dokaže sukladnost s kriterijima utvrđenima u relevantnim usklađenim normama u smislu točke 9. članka 2. Uredbe (EZ) br. 765/2008 ili dijelova tih normi, na koje su upute objavljene u *Službenom listu Europske unije*, pretpostavlja se da verifikator ispunjava zahtjeve iz poglavlja II. i III. ove Uredbe, ako važeće usklađene norme obuhvaćaju te zahtjeve.

Članak 5.

Opći okvir za akreditaciju

Ako ovom Uredbom nisu utvrđene posebne odredbe o sastavu nacionalnih akreditacijskih tijela ili o aktivnostima i zahtjevima povezanim s akreditacijom, primjenjuju se odgovarajuće odredbe iz Uredbe (EZ) br. 765/2008.

POGLAVLJE II.

VERIFIKACIJA

Članak 6.

Pouzdanost verifikacije

Verificirano izvješće o emisijama pouzdano je za korisnike. Izvješće vjerno predstavlja ono što podrazumijeva da predstavlja ili što se realno može očekivati da predstavlja.

Postupak verifikacije izvješća o emisijama je učinkovit i pouzdan pomoćni alat u postupcima osiguranja kvalitete i kontrole kvalitete koji osigurava informacije na temelju kojih operator ili operator zrakoplova može djelovati kako bi poboljšao učinkovitost praćenja emisija i izvješćivanja o njima.

Članak 7.

Opće obveze verifikatora

1. Verifikator provodi verifikaciju i aktivnosti predviđene ovim poglavljem, s ciljem podnošenja verifikacijskog izvješća u kojem s razumnim jamstvom zaključuje da izvješće operatora ili operatora zrakoplova ne sadrži značajne netočnosti.

2. Verifikator planira i provodi verifikaciju uz stručni skepticizam, priznajući mogućnost postojanja okolnosti zbog kojih bi informacije u izvješću operatora ili operatora zrakoplova mogle sadržavati značajne netočnosti.

3. Verifikator mora provesti verifikaciju u javnom interesu, neovisno od operatora ili operatora zrakoplova i nadležnih tijela odgovornih za Direktivu 2003/87/EZ.

4. Tijekom verifikacije verifikator ocjenjuje sljedeće:

(a) je li izvješće operatora ili operatora zrakoplova potpuno i ispunjava li zahtjeve utvrđene u Prilogu X. Uredbi (EU) br. 601/2012;

(b) je li operator ili operator zrakoplova postupio u skladu sa zahtjevima iz dozvole za emisije stakleničkih plinova i plana praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo, ako se radi o izvješću operatora o emisijama, odnosno sa zahtjevima iz plana praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo, ako se radi o verifikaciji izvješća operatora zrakoplova o emisijama ili tonskim kilometrima;

(c) jesu li podaci u izvješću operatora ili operatora zrakoplova bez značajnih netočnosti;

(d) mogu li se dostaviti informacije iz kojih su vidljive aktivnosti protoka podataka, sustav kontrole i s njima povezani postupci operatora ili operatora zrakoplova s ciljem poboljšanja učinkovitosti njihovog praćenja i izvješćivanja o njima.

Za potrebe primjene točke (c) ovog stavka, verifikator od operatora ili operatora zrakoplova pribavlja jasne i objektivne dokaze za navedene skupne emisije ili tonske kilometre, uzimajući u obzir sve druge informacije navedene u izvješću operatora ili operatora zrakoplova.

5. Ako verifikator utvrdi da operator ili operator zrakoplova ne ispunjava zahtjeve iz Uredbe (EU) br. 601/2012, utvrđena se nepravilnost uvrštava u verifikacijsko izvješće čak i ako je nadležno tijelo odobrilo predmetni plan praćenja.

6. Ako nadležno tijelo nije odobrilo plan praćenja u skladu s člankom 11. Uredbe (EU) br. 601/2012, ako je plan nepotpun ili ako su tijekom razdoblja izvješćivanja u njemu napravljene značajne izmjene iz članka 15. stavka 3. ili 4. te Uredbe, koje nadležno tijelo nije odobrilo u skladu s tom Uredbom, verifikator savjetuje operatoru ili operatoru zrakoplova da pribavi potrebno odobrenje nadležnog tijela.

Nakon odobrenja nadležnog tijela verifikator u skladu s odobrenjem nastavlja, ponavlja ili prilagođava verifikacijske aktivnosti.

Ako odobrenje nije dobiveno prije izdavanja verifikacijskog izvješća, verifikator o tome izvješćuje u verifikacijskom izvješću.

Članak 8.

Predugovorne obveze

1. Prije prihvaćanja obveza vezanih uz verifikaciju, verifikator mora dobro upoznati operatora ili operatora zrakoplova i ocijeniti može li izvršiti verifikaciju. U tu svrhu verifikator najmanje:

(a) procjenjuje moguće rizike pri obavljanju verifikacije izvješća operatora ili operatora zrakoplova u skladu s ovom Uredbom;

(b) obavlja pregled informacija dobivenih od operatora ili operatora zrakoplova kako bi odredio opseg verifikacije;

(c) ocjenjuje jesu li njegove obveze obuhvaćene opsegom njegove akreditacije;

(d) ocjenjuje posjeduje li kompetencije, osoblje i sredstva potrebne za odabir verifikacijskog tima koji se može nositi sa složenošću postrojenja, odnosno aktivnosti i flote operatora zrakoplova i može li uspješno provesti verifikacijske aktivnosti unutar traženog vremenskog okvira;

(e) ocjenjuje može li osigurati da potencijalni verifikacijski tim koji mu je na raspolaganju ima sve kompetencije i osobe potrebne za provođenje verifikacijskih aktivnosti za dotičnog operatora ili operatora zrakoplova;

(f) za svaki zatraženi verifikacijski postupak utvrđuje koliko mu je vremena potrebno za pravilno provođenje verifikacije.

2. Operator ili operator zrakoplova dostavlja verifikatoru sve relevantne informacije koje verifikatoru omogućuju provođenje aktivnosti iz stavka 1.

Članak 9.

Vremenski raspored

1. Kod utvrđivanja vremenskog rasporeda za postupak verifikacije iz članka 8. stavka 1. točke (f), verifikator najmanje uzima u obzir:

- (a) složenost postrojenja ili aktivnosti i flote operatora zrakoplova;
- (b) opseg informacija i složenost plana praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo;
- (c) zahtijevanu razinu značajnosti;
- (d) složenost i potpunost aktivnosti protoka podataka i kontrolnog sustava operatora i operatora zrakoplova;
- (e) lokaciju informacija i podataka o emisijama stakleničkih plinova ili tonskim kilometrima.

2. Verifikator osigurava da u ugovoru o verifikaciji bude predviđena mogućnost da se pored ugovorenog vremena zaračuna i dodatno vrijeme ako se utvrdi da je to dodatno vrijeme potrebno za stratešku analizu, analizu rizika ili druge verifikacijske aktivnosti. Dodatno se vrijeme može zaračunati najmanje u sljedećim situacijama:

- (a) ako se tijekom verifikacije pokaže da su aktivnosti protoka podataka, kontrolne aktivnosti ili logistika operatora ili operatora zrakoplova složenije nego što se predviđalo na početku;
- (b) ako verifikator tijekom verifikacije utvrdi netočnosti, nesukladnosti, manjkave podatke ili pogreške u skupovima podataka.

3. Verifikator dokumentira vremenski raspored u internoj verifikacijskoj dokumentaciji.

Članak 10.

Informacije koje osigurava operator ili operator zrakoplova

1. Prije strateške analize i u kasnijim fazama verifikacije operator ili operator zrakoplova verifikatoru dostavlja sljedeće dokumente:

- (a) dozvolu operatora za emisije stakleničkih plinova ako se tiče verifikacije izvješća operatora o emisijama;
- (b) najnoviju verziju plana praćenja operatora ili operatora zrakoplova kao i druge relevantne verzije plana praćenja koje je odobrilo nadležno tijelo, uključujući i dokaz o odobrenju;
- (c) opis aktivnosti protoka podataka operatora ili operatora zrakoplova ;
- (d) procjenu rizika operatora ili operatora zrakoplova iz članka 58. stavka 2. točke (a) Uredbe (EU) br. 601/2012 i opis cjelokupnog kontrolnog sustava;

- (e) procedure navedene u planu praćenja kako ga je odobrilo nadležno tijelo, uključujući procedure za aktivnosti protoka podataka i kontrolne aktivnosti;
- (f) godišnje izvješće operatora ili operatora zrakoplova o emisijama ili o tonskim kilometrima;
- (g) gdje je primjenjivo, plan uzorkovanja iz članka 33. Uredbe (EU) br. 601/2012, kako ga je odobrilo nadležno tijelo;
- (h) ako je plan praćenja izmijenjen tijekom razdoblja izvješćivanja, zapis o svim izmjenama u skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 601/2012;
- (i) gdje je primjenjivo, izvješće iz članka 69. stavka 4. Uredbe (EU) br. 601/2012;
- (j) verifikacijsko izvješće iz prethodne godine ako prethodne godine nije isti verifikator provodio verifikaciju za dotičnog operatora ili operatora zrakoplova;
- (k) svu relevantnu korespondenciju s nadležnim tijelom, posebno informacije vezane uz obavijesti o izmjenama plana praćenja;
- (l) informacije o bazama podataka i izvorima podataka korištenima za potrebe praćenja i izvješćivanja, uključujući i baze i izvore Eurocontrole;
- (m) ako se verifikacija odnosi na izvješće o emisijama postrojenja koja se bave geološkim skladištenjem stakleničkih plinova na lokaciji skladištenja odobrenoj u skladu s Direktivom 2009/31/EZ, plan praćenja koji se zahtijeva člankom 14. te Direktive i koji obuhvaća najmanje razdoblje izvješćivanja obuhvaćenog izvješćem koje se verificira;
- (n) gdje je primjenjivo, odobrenje nadležnog tijela za neprovođenje obilazaka lokacija, za postrojenja u skladu s člankom 31. stavkom 1.
- (o) sve druge relevantne informacije potrebne za planiranje i provođenje verifikacije.

2. Prije nego verifikator izda verifikacijsko izvješće, operator ili operator zrakoplova mu podnosi konačno odobreno i interno potvrđeno izvješće operatora ili operatora zrakoplova.

Članak 11.

Strateška analiza

1. Na početku verifikacije verifikator procjenjuje vjerojatnu vrstu, opseg i složenost verifikacijskih zadataka na temelju strateške analize svih aktivnosti relevantnih za postrojenje ili operatora zrakoplova.

2. Radi razumijevanja aktivnosti koje provodi postrojenje ili operator zrakoplova, verifikator prikuplja i pregledava informacije koje su mu potrebne da bi ocijenio je li verifikacijski tim dovoljno stručan za obavljanje verifikacije, da bi utvrdio je li vremenski raspored naveden u ugovoru pravilno utvrđen i da bi bio siguran da može izvršiti potrebnu analizu rizika. Te informacije uključuju najmanje:

(a) informacije iz članka 10. stavka 1.

(b) zahtijevanu razinu značajnosti;

(c) ako verifikator provodi verifikaciju za istog operatora ili operatora zrakoplova, informacije dobivene tijekom verifikacije prethodnih godina.

3. Kod pregleda informacija iz stavka 2. verifikator ocjenjuje najmanje sljedeće:

(a) za potrebe verifikacije izvješća operatora o emisijama, kategoriju postrojenja iz članka 19. Uredbe (EU) br. 601/2012 i aktivnosti koje se obavljaju u tom postrojenju;

(b) za potrebe verifikacije izvješća operatora zrakoplova o emisijama ili tonskim kilometrima, veličinu i vrstu operatora zrakoplova, distribuciju informacija na različitim lokacijama, kao i broj i vrstu letova;

(c) plan praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo kao i detalje metodologije praćenja utvrđene tim planom praćenja;

(d) vrstu, opseg i složenost izvora emisija i tokova izvora kao i opremu i postupke za generiranje podataka o emisijama i tonskim kilometrima, uključujući mjernu opremu opisanu u planu praćenja, podrijetlo i primjenu faktora za izračun i ostale primarne izvore podataka;

(e) aktivnosti protoka podataka, kontrolni sustav i kontrolno okruženje.

4. Kod provođenja strateške analize, verifikator provjerava sljedeće:

(a) je li plan praćenja predstavljen verifikatoru njegova najnovija verzija koju je odobrilo nadležno tijelo;

(b) je li tijekom razdoblja izvješćivanja bilo kakvih izmjena plana praćenja;

(c) je li nadležno tijelo obaviješteno o tim izmjenama u skladu s člankom 15. stavkom 1. ili člankom 23. Uredbe (EU) br. 601/2012 i je li ih nadležno tijelo odobrilo u skladu s člankom 15. stavkom 2. te Uredbe.

Članak 12.

Analiza rizika

1. Za oblikovanje, planiranje i provođenje učinkovite verifikacije verifikator utvrđuje i analizira sljedeće elemente:

(a) inherentne rizike;

(b) kontrolne aktivnosti;

(c) kontrolne rizike vezane uz učinkovitost tih kontrolnih aktivnosti, ako su provedene kontrolne aktivnosti iz točke (b).

2. Kada utvrđuje i analizira elemente iz stavka 1., verifikator uzima u obzir najmanje sljedeće:

(a) nalaze strateških analiza iz članka 11. stavka 1.

(b) informacije iz članka 10. stavka 1. i članka 11. stavka 2. točke (c);

(c) razinu značajnosti iz članka 11. stavka 2. točke (b).

3. Ako verifikator utvrdi da operator ili operator zrakoplova u svojoj procjeni rizika nije naveo relevantne inherentne rizike i kontrolne rizike, verifikator o tome obavještava operatora ili operatora zrakoplova.

4. Na temelju informacija dobivenih tijekom verifikacije, verifikator prema potrebi revidira analizu rizika i mijenja ili ponavlja aktivnosti verifikacije koje treba provesti.

Članak 13.

Plan verifikacije

1. Verifikator izrađuje nacrt plana verifikacije u skladu s dobivenim informacijama i rizicima utvrđenima tijekom strateške analize i analize rizika, koji uključuje najmanje:

(a) program verifikacije u kojem su opisani vrsta i opseg verifikacijskih aktivnosti kao i vrijeme i način na koji te aktivnosti treba obaviti;

(b) plan ispitivanja u kojem su navedeni opseg i metode ispitivanja kontrolnih aktivnosti kao i procedure za kontrolne aktivnosti;

(c) plan uzorkovanja u kojem su navedeni opseg i metode uzorkovanja podataka povezani s podatkovnim točkama na kojima se temelje podaci o skupnim emisijama u izvješću operatora ili operatora zrakoplova o emisijama, odnosno podaci o skupnim tonskim kilometrima u izvješću operatora zrakoplova o tonskim kilometrima.

2. Verifikator utvrđuje plan ispitivanja iz točke (b) stavka 1. tako da može odrediti u kolikoj se mjeri može osloniti na kontrolne aktivnosti pri ocjenjivanju sukladnosti sa zahtjevima iz članka 7. stavka 4. točke (b).

Kod određivanja veličine uzorka i aktivnosti uzorkovanja za ispitivanje kontrolnih aktivnosti, verifikator uzima u obzir sljedeće elemente:

(a) inherentne rizike;

(b) kontrolno okruženje;

(c) relevantne kontrolne aktivnosti;

(d) zahtjev za davanje verifikacijskog mišljenja uz prihvatljivo jamstvo.

3. Kod određivanja veličine uzorka i aktivnosti uzorkovanja podataka iz točke (c) stavka 1., verifikator uzima u obzir sljedeće elemente:

(a) inherentne rizike i kontrolne rizike;

(b) rezultate analitičkih postupaka;

(c) zahtjev za davanje verifikacijskog mišljenja uz razumno jamstvo;

(d) razinu značajnosti;

(e) značajnost doprinosa pojedinačnih podatkovnih elemenata ukupnom skupu podataka.

4. Verifikator utvrđuje i provodi plan verifikacije koji osigurava smanjivanje verifikacijskog rizika na prihvatljivu razinu kako bi do razumne mjere mogao jamčiti da u izvješću operatora ili operatora zrakoplova nema značajnih netočnosti.

5. Verifikator tijekom verifikacije ažurira analizu rizika i plan verifikacije i prilagođava verifikacijske aktivnosti ako otkrije dodatne rizike koje treba smanjiti ili ako stvarnih rizika ima manje nego što se očekivalo na početku.

Članak 14.

Verifikacijske aktivnosti

Verifikator provodi plan verifikacije te na temelju analize rizika provjerava provođenje plana praćenja kako ga je odobrilo nadležno tijelo.

U tu svrhu verifikator provodi najmanje dokazne testove koji se sastoje od analitičkih postupaka, verifikacije podataka i provjere metodologije praćenja te provjerava sljedeće:

(a) aktivnosti protoka podataka i sustave koji se koriste za protok podataka, uključujući sustave informacijske tehnologije;

(b) jesu li kontrolne aktivnosti operatora i operatora zrakoplova pravilno dokumentirane, provedene i održavane i jesu li učinkovite za smanjivanje inherentnih rizika;

(c) jesu li postupci navedeni u planu praćenja učinkoviti za smanjivanje inherentnih rizika i kontrolnih rizika, jesu li ti postupci provedeni, jesu li dovoljno dokumentirani i primjereno održavani.

Za potrebe primjene točke (a) drugog stavka, verifikator prati protok podataka, pri čemu slijedi redosljed i interakciju aktivnosti protoka podataka, od podataka iz primarnog izvora do izvješća operatora ili operatora zrakoplova.

Članak 15.

Analitički postupci

1. Verifikator koristi analitičke postupke za ocjenjivanje vjerodostojnosti i potpunosti podataka ako inherentni rizik, kontrolni rizik i primjerenost kontrolnih aktivnosti operatora ili operatora zrakoplova ukazuju na potrebu za takvim analitičkim postupcima.

2. U okviru analitičkih postupaka iz stavka 1. verifikator ocjenjuje podatke iz izvješća kako bi utvrdio moguća područja rizika te potom potvrdio i prilagodio planirane verifikacijske aktivnosti. Verifikator najmanje:

(a) ocjenjuje vjerojatnost fluktuacija i trendova tijekom vremena ili između usporedivih stavki;

(b) utvrđuje neposredne netipične vrijednosti, neočekivane podatke i nedostatak podataka.

3. U okviru primjene analitičkih postupaka iz stavka 1. verifikator provodi sljedeće postupke:

(a) preliminarne analitičke postupke za skupne podatke prije provođenja aktivnosti iz članka 14. radi razumijevanja vrste, složenosti i relevantnosti iznesenih podataka;

(b) dokazne analitičke postupke za skupne podatke i podatkovne točke na kojima se temelje ti podaci za potrebe utvrđivanja mogućih strukturnih grešaka i neposrednih netipičnih vrijednosti;

(c) konačne analitičke postupke za skupne podatke kako bi osigurao da su sve pogreške utvrđene tijekom verifikacijskog postupka ispravno riješene.

4. Ako verifikator utvrdi netipične vrijednosti, fluktuacije, trendove, nedostatak podataka ili podatke koji nisu u skladu s drugim relevantnim informacijama ili se značajno razlikuju od očekivanih iznosa ili omjera, operator ili operator zrakoplova mu dostavlja objašnjenje potkrijepljeno dodatnim relevantnim dokazima.

Na temelju dostavljenih objašnjenja i dodatnih dokaza, verifikator ocjenjuje učinak na plan verifikacije i na verifikacijske aktivnosti koje treba provesti.

Članak 16.

Verifikacija podataka

1. Verifikator verificira podatke navedene u izvješću operatora ili operatora zrakoplova na temelju detaljne analize koja uključuje slijeđenje podataka do primarnih podatkovnih izvora, unakrsnu provjeru podataka s vanjskim podatkovnim izvorima, usklađivanje, provjeru pragovnih vrijednosti s obzirom na odgovarajuće podatke i ponovno izračunavanje.

2. U okviru verifikacije podataka iz stavka 1. i uzimajući u obzir odobreni plan praćenja, uključujući i postupke opisane u tom planu, verifikator provjerava:

(a) granice postrojenja, za potrebe verificiranja izvješća operatora o emisijama;

(b) potpunost tokova izvora i izvora emisija kako su opisani u planu praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo, za potrebe verificiranja izvješća operatora o emisijama;

(c) potpunost letova koji potpadaju pod zrakoplovne djelatnosti navedene u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ za koje je odgovoran operator zrakoplova kao i potpunost podataka o emisijama, odnosno podataka o tonskim kilometrima, za potrebe verificiranja izvješća operatora zrakoplova o emisijama i tonskim kilometrima;

(d) usklađenost navedenih podataka i dokumentacije o masi i ravnoteži, za potrebe verificiranja izvješća operatora zrakoplova o emisijama i tonskim kilometrima;

(e) usklađenost skupnih podataka o potrošnji goriva i podataka o kupljenom ili drukčije dobavljenom gorivu za zrakoplov koji se koristi za zrakoplovnu djelatnost, za potrebe verificiranja izvješća operatora zrakoplova o emisijama;

(f) usklađenost skupnih podataka navedenih u izvješću operatora ili operatora zrakoplova s podacima iz primarnih izvora;

(g) izmjerene vrijednosti, ako se na operatora primjenjuje metodologija na temelju mjerenja iz članka 21. stavka 1. Uredbe (EU) br. 601/2012, uz korištenje rezultata izračuna koje je napravio operator u skladu s člankom 46. te Uredbe;

(h) pouzdanost i točnost podataka.

3. Za potrebe provjere potpunosti letova iz točke (c) stavka 2., verifikator koristi podatke operatora zrakoplova o zračnom prometu, uključujući podatke prikupljene od Eurocontrola ili drugih relevantnih organizacija koje mogu obrađivati informacije o zračnom prometu poput onih koje su dostupne Eurocontrolu.

Članak 17.

Verifikacija ispravne primjene metodologije praćenja

1. Verifikator provjerava pravilnu primjenu i provedbu metodologije praćenja kako ju je u planu praćenja odobrilo nadležno tijelo, uključujući posebne detalje te metodologije praćenja.

2. Za potrebe verifikacije izvješća operatora o emisijama, verifikator provjerava ispravnu primjenu i provedbu plana uzorkovanja iz članka 33. Uredbe (EU) br. 601/2012, kako ga je odobrilo nadležno tijelo.

3. Ako se CO₂ prenosi u skladu s člancima 48. i 49. Uredbe (EU) br. 601/2012 i ako preneseni CO₂ mjeri i postrojenje iz kojeg se prenosi i postrojenje koje ga prima, verifikator provjerava mogu li se razlike u vrijednostima izmjerenima u oba postrojenja objasniti kao nesigurnost mjernih sustava i je li u izvješćima o emisijama obaju postrojenja navedena točna aritmetička sredina izmjerenih vrijednosti.

Ako se razlike u izmjerenim vrijednostima u oba postrojenja ne mogu objasniti kao nesigurnost mjernih sustava, verifikator provjerava jesu li napravljene prilagodbe kako bi se razlike u izmjerenim vrijednostima uskladile, jesu li te prilagodbe bile konzervativne i je li te prilagodbe odobrilo nadležno tijelo.

4. Ako se od operatora u skladu s člankom 12. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 601/2012 zahtijeva da u plan praćenja uključe dodatne elemente koji su bitni za ispunjavanje zahtjeva iz članka 24. stavka 1. Odluke Komisije 2011/278/EU¹, verifikator provjerava ispravnu primjenu i provedbu postupaka iz članka 12. stavka 3. te Uredbe. Pritom verifikator isto tako provjerava je li operator do 31. prosinca u razdoblju izvješćivanja dostavio nadležnom tijelu informacije o planiranim ili napravljenim izmjenama u kapacitetu, razini aktivnosti i radu postrojenja.

Članak 18.

Verifikacija metoda koje se primjenjuju kod nedostatka podataka.

1. Ako se u skladu s člankom 65. Uredbe (EU) br. 601/2012 za dopunu nepotpunih podataka koriste metode navedene u planu praćenja kako ga je odobrilo nadležno tijelo, verifikator provjerava jesu li primijenjene metode bile odgovarajuće za konkretnu situaciju i jesu li bile primijenjene na pravilan način.

¹ SL L 130, 17.5.2011., str. 1.

Ako je operator ili operator zrakoplova od nadležnog tijela dobio odobrenje za primjenu drugih metoda osim onih iz prvog podstavka u skladu s člankom 65. Uredbe (EU) br. 601/2012, verifikator provjerava je li odobreni pristup pravilno primijenjen i primjereno dokumentiran.

Ako operator ili operator zrakoplova ne može pravovremeno ishoditi to odobrenje, verifikator provjerava osigurava li pristup koji operator ili operator zrakoplova primjenjuje pri dopuni nepotpunih podataka da količine emisija nisu prenisko procijenjene i da taj pristup ne dovodi do značajnih netočnosti.

2. Verifikator provjerava učinkovitost kontrolnih aktivnosti koje operator ili operator zrakoplova provodi radi sprečavanja prikazivanja nepotpunih podataka iz članka 65. stavka 1. Uredbe (EU) br. 601/2012.

Članak 19.

Procjena nesigurnosti

1. Ako se Uredbom (EU) br. 601/2012 zahtijeva da operator za podatke o aktivnostima i izračunskim faktorima dokaže sukladnost s pragovima nesigurnosti, verifikator potvrđuje valjanost informacija korištenih za izračun razina nesigurnosti kako su navedene u odobrenom planu praćenja.

2. Ako operator primjenjuje metodologiju praćenja koja se ne temelji na stupnjevima iz članka 22. Uredbe (EU) br. 601/2012, verifikator provjerava dolje navedene elemente:

(a) je li operator obavio procjenu i kvantifikaciju nesigurnosti i time dokazao sukladnost s propisanim pragom ukupne nesigurnosti za godišnju razinu emisija stakleničkih plinova u skladu s točkom (c) članka 22. te Uredbe;

(b) valjanost informacija korištenih za procjenu i kvantifikaciju nesigurnosti;

(c) je li ukupni pristup korišten za procjenu i kvantifikaciju nesigurnosti u skladu s točkom (b) članka 22. te Uredbe;

(d) jesu li podneseni dokazi da su ispunjeni uvjeti za metodologiju praćenja iz točke (a) članka 22. te Uredbe.

3. Ako se od operatora zrakoplova u skladu s Uredbom (EU) br. 601/2012 zahtijeva da dokaže da propisane razine nesigurnosti nisu prekoračene, verifikator provjerava valjanost informacija korištenih kao dokaz da važeće razine nesigurnosti kako su utvrđene u planu praćenja, kako ga je odobrilo nadležno tijelo, nisu prekoračene.

Članak 20.

Uzorkovanje

1. Kod provjere sukladnosti kontrolnih aktivnosti i postupaka iz točaka (b) i (c) članka 14. ili kod provjera iz članaka 15. i 16., verifikator može koristiti metode uzorkovanja koje su specifične za operatora postrojenja ili zrakoplova, pod uvjetom da je uzorkovanje opravdano na temelju analize rizika.

2. Ako verifikator tijekom verifikacije utvrdi nesukladnost ili netočnost, od operatora ili operatora zrakoplova zahtijeva objašnjenje glavnih uzroka nesukladnosti ili netočnosti kako bi procijenio utjecaj te nesukladnosti ili netočnosti na podatke navedene u izvješću. Na temelju rezultata te procjene, verifikator odlučuje jesu li potrebne dodatne verifikacijske aktivnosti, treba li povećati uzorak i koji dio populacije podataka operator ili operator zrakoplova treba ispraviti.

3. Verifikator u internoj verifikacijskoj dokumentaciji dokumentira rezultate provjera iz članaka 14., 15., 16. i 17., uključujući i pojedinosti o dodatnim uzorcima.

Članak 21.

Obilasci lokacija

1. Verifikator tijekom postupka verifikacije jednom ili više puta, prema potrebi, posjećuje predmetnu lokaciju kako bi ocijenio rad mjernih uređaja i sustava za praćenje, obavio razgovore i proveo aktivnosti zahtijevane ovim poglavljem, te da bi prikupio dovoljno informacija i dokaza na temelju kojih može zaključiti sadrži li izvješće operatora ili operatora zrakoplova značajne netočnosti.

2. Operator ili operator zrakoplova verifikatoru osigurava pristup svojim lokacijama.

3. Za potrebe verifikacije izvješća operatora o emisijama verifikator posjećuje lokaciju postrojenja kako bi ocijenio granice postrojenja kao i potpunost tokova izvora i izvora emisija.

4. Za potrebe verifikacije izvješća operatora o emisijama verifikator na temelju analize rizika odlučuje je li potrebno obići dodatne lokacije, uključujući i slučajeve kad se relevantni dijelovi aktivnosti protoka podataka i kontrolnih aktivnosti provode na drugim lokacijama kao što su sjedište i ostali uredi koji se ne nalaze na lokaciji postrojenja.

Članak 22.

Rješavanje netočnosti i nesukladnosti

1. Ako je verifikator tijekom verifikacije utvrdio netočnosti ili nesukladnosti, o tome pravovremeno obavještava operatora ili operatora zrakoplova i zahtijeva odgovarajuće ispravke.

Operator ili operator zrakoplova ispravlja sve netočnosti ili nesukladnosti o kojima je obaviješten.

2. Verifikator u internoj verifikacijskoj dokumentaciji dokumentira i označava sve netočnosti ili nesukladnosti koje je tijekom verifikacije ispravio operator ili operator zrakoplova.

3. Ako operator ili operator zrakoplova ne ispravi netočnosti ili nesukladnosti o kojima ga je obavijestio verifikator u skladu sa stavkom 1. prije nego što verifikator izda verifikacijsko izvješće, verifikator traži od operatora ili operatora zrakoplova da objasni glavne razloge nesukladnosti ili netočnosti kako bi ocijenio učinak tih nesukladnosti ili netočnosti na podatke navedene u izvješću.

Verifikator utvrđuje imaju li neispravljene netočnosti, pojedinačno ili u kombinaciji s drugim netočnostima, značajan učinak na podatke o ukupnim emisijama ili tonskim kilometrima navedene u izvješću. Kod ocjenjivanja značajnosti netočnosti, verifikator uzima u obzir veličinu i vrstu netočnosti, kao i konkretne okolnosti u kojima su nastale.

Verifikator ocjenjuje utječu li neispravljene nesukladnosti, pojedinačno ili u kombinaciji s drugim nesukladnostima, na podatke navedene u izvješću i jesu li one uzrok značajnih netočnosti.

Verifikator može netočnosti smatrati značajnima čak i ako su te netočnosti, pojedinačno ili u kombinaciji s drugim netočnostima, ispod razine značajnosti iz članka 23., ako ih je takvima opravdano smatrati zbog veličine i vrste netočnosti i konkretnih okolnosti u kojima nastaju.

Članak 23.

Razina netočnosti

1. Razina značajnosti iznosi 5 % od ukupnih emisija prijavljenih u razdoblju izvješćivanja koje podliježe verifikaciji, za sljedeće:

(a) postrojenja kategorije A iz članka 19. stavka 2. točke (a) Uredbe (EU) br. 601/2012 i postrojenja kategorije B iz članka 19. stavka 2. točke (b) te Uredbe;

(b) operatore zrakoplova s godišnjim emisijama fosilnog CO₂ jednakima ili manjima od 500 kilotona.

2. Razina značajnosti iznosi 2 % od ukupnih emisija prijavljenih u razdoblju izvješćivanja koje podliježe verifikaciji, za sljedeće:

(a) postrojenja kategorije C iz članka 19. stavka 2. točke (c) Uredbe (EZ) br. 601/2012;

(b) operatore zrakoplova s godišnjim emisijama fosilnog CO₂ jednakima ili manjima od 500 kilotona.

3. Za potrebe verifikacije izvješća operatora zrakoplova o tonskim kilometrima, razina značajnosti iznosi 5 % podataka o ukupnim tonskim kilometrima navedenima za razdoblje izvješćivanja koje podliježe verifikaciji.

Članak 24.

Zaključci o nalazima verifikacije

Po završetku verifikacije i razmatranja informacija dobivenih tijekom verifikacije, verifikator:

(a) provjerava konačne podatke dobivene od operatora ili operatora zrakoplova, uključujući podatke koji su bili izmijenjeni na temelju informacija dobivenih tijekom verifikacije;

(b) razmatra razloge koje operator ili operator zrakoplova navede za eventualne razlike između konačnih i ranije dostavljenih podataka;

(c) pregledava rezultate ocjenjivanja kako bi utvrdio je li pravilno proveden plan praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo, uključujući postupke opisane u tom planu;

(d) ocjenjuje je li verifikacijski rizik na dovoljno niskoj razini da bi se postigla prihvatljiva pouzdanost;

(e) osigurava da su prikupljeni dokazi dovoljni za davanje verifikacijskog mišljenja uz razumno jamstvo da u izvješću nema značajnih netočnosti;

(f) osigurava da je verifikacijski postupak potpuno dokumentiran u internoj verifikacijskoj dokumentaciji i da se u verifikacijskom izvješću može dati konačna prosudba.

Članak 25.

Nezavisni pregled

1. Verifikator prije izdavanja verifikacijskog izvješća internu verifikacijsku dokumentaciju i verifikacijsko izvješće dostavlja nezavisnom pregledavatelju.

2. Nezavisni pregledavatelj ne smije obavljati verifikacijske aktivnosti koje podliježu njegovom pregledu.

3. Nezavisni pregled obuhvaća cjelokupni verifikacijski postupak opisan u ovom poglavlju i zabilježen u internoj verifikacijskoj dokumentaciji.

Nezavisni pregledavatelj obavlja pregled kako bi osigurao da je verifikacijski postupak proveden u skladu s ovom Uredbom, da su postupci za verifikacijske aktivnosti iz članka 40. pravilno provedeni uz primjerenu stručnu pažnju i prosudbu.

Nezavisni pregledavatelj isto tako ocjenjuje jesu li prikupljeni dokazi dovoljni da verifikator na temelju njih može uz razumno jamstvo izdati verifikacijsko izvješće.

4. Ako nakon pregleda nastanu okolnosti koje mogu izazvati izmjene u verifikacijskom izvješću, nezavisni pregledavatelj isto tako pregledava te izmjene i dokaze o njima.

5. Verifikator propisno ovlašćuje osobu koja ovjerava verifikacijsko izvješće na temelju zaključaka nezavisnog pregledavatelja i dokaza sadržanih u internoj verifikacijskoj dokumentaciji.

Članak 26.

Interna verifikacijska dokumentacija

1. Verifikator priprema i prikuplja internu verifikacijsku dokumentaciju koja sadrži najmanje:

(a) rezultate provedenih verifikacijskih aktivnosti;

(b) stratešku analizu, analizu rizika i verifikacijski plan;

(c) dovoljno informacija na kojima se temelji verifikacijsko mišljenje, uključujući obrazloženja za prosudbu o tome utječu li utvrđene netočnosti značajno na podatke o emisijama ili tonskim kilometrima iznesene u izvješću.

2. Interna verifikacijska dokumentacija iz stavka 1. izrađuje se na takav način da nezavisni pregledavatelj iz članka 25. i nacionalno akreditacijsko tijelo mogu procijeniti je li verifikacija provedena u skladu s ovom Uredbom.

Nakon ovjere verifikacijskog izvješća u skladu s člankom 25. stavkom 5. verifikator u internu verifikacijsku dokumentaciju uvrštava rezultate nezavisnog pregleda.

3. Verifikator nadležnom tijelu na zahtjev osigurava pristup internoj verifikacijskoj dokumentaciji kako bi mu olakšao ocjenjivanje verifikacije.

Članak 27.

Verifikacijsko izvješće

1. Na temelju informacija prikupljenih tijekom verifikacije, verifikator operatoru ili operatoru zrakoplova izdaje verifikacijsko izvješće za svako izvješće o emisijama ili tonskim kilometrima koje je bilo podvrgnuto verifikaciji. Verifikacijsko izvješće obuhvaća najmanje jedan od sljedećih nalaza:

(a) izvješće je verificirano kao zadovoljavajuće;

(b) izvješće operatora ili operatora zrakoplova sadrži značajne netočnosti koje nisu ispravljene prije izdavanja verifikacijskog izvješća;

(c) opseg verifikacije je prema članku 28. previše ograničen pa verifikator nije mogao pribaviti dovoljno dokaza da bi izdao verifikacijsko mišljenje uz razumno jamstvo da izvješće ne sadrži značajne netočnosti;

(d) zbog nesukladnosti, pojedinačnih ili kombiniranih s drugim nesukladnostima, izvješće operatora ili operatora zrakoplova je nedovoljno jasno i verifikator ne može uz razumno jamstvo tvrditi da ono ne sadrži značajne netočnosti.

Za potrebe primjene točke (a) prvog podstavka, izvješće operatora ili operatora zrakoplova može se verificirati kao zadovoljavajuće samo ako ne sadrži značajne netočnosti.

2. Operator ili operator zrakoplova nadležnom tijelu dostavlja verifikacijsko izvješće zajedno s predmetnim izvješćem operatora ili operatora zrakoplova.

3. Verifikacijsko izvješće sadrži najmanje sljedeće elemente:

(a) ime operatora ili operatora zrakoplova koji je bio podvrgnut verifikaciji;

(b) ciljeve verifikacije;

(c) opseg verifikacije;

(d) uputu na izvješće operatora ili operatora zrakoplova koje je bilo verificirano;

(e) kriterije korištene za verifikaciju izvješća operatora ili operatora zrakoplova, uključujući dozvolu, prema potrebi, i verzije plana praćenja koje je odobrilo nadležno tijelo, kao i razdoblje važenja svakog plana praćenja;

(f) skupne emisije ili tonske kilometre prikazane po aktivnostima iz Priloga I. Direktivi 2003/87/EZ i po postrojenjima ili operatorima zrakoplova;

(g) razdoblje izvješćivanja koje podliježe verifikaciji;

- (h) odgovornosti operatora ili operatora zrakoplova, nadležnog tijela i verifikatora;
- (i) izjavu o verifikacijskom mišljenju;
- (j) opis svih utvrđenih netočnosti ili nesukladnosti koje nisu ispravljene prije izdavanja verifikacijskog izvješća;
- (k) datume obilazaka lokacija i tko iz je obavio;
- (l) informacije o tome je li bilo odustajanja od obilazaka lokacija kao i razloge za odustajanje od tih obilazaka;
- (m) eventualne neusklađenosti s Uredbom (EU) br. 601/2012, koje su uočene tijekom verifikacije;
- (n) ako se od nadležnog tijela ne može pravodobno dobiti odobrenje za metodu korištenu za dopunjavanje nepotpunih podataka u skladu s posljednjim podstavkom članka 18. stavka 1., potvrdu o tome je li korištena metoda konzervativna i uzrokuje li ona ili ne uzrokuje značajne netočnosti.
- (o) ako je verifikator uočio promjene u kapacitetu, razini aktivnosti i radu postrojenja, koje bi mogle utjecati na dodjelu emisijskih jedinica postrojenju i koje nisu bile prijavljene nadležnom tijelu do 31. prosinca u razdoblju izvješćivanja u skladu s člankom 24. stavkom 1. Odluke 2011/278/EU, opis tih promjena i primjedbe koje se na njih odnose;
- (p) prema potrebi, preporuke za poboljšanja;
- (q) imena glavnog revizora prema EU ETS direktivi, nezavisnog pregledavatelja i, prema potrebi, revizora prema EU ETS direktivi i tehničkog stručnjaka, koji su sudjelovali u verifikaciji izvješća operatora ili operatora zrakoplova;
- (r) datum i potpis ovlaštene osobe u ime verifikatora, uključujući njezino ime.

4. Verifikator u verifikacijskom izvješću opisuje netočnosti i nesukladnosti dovoljno detaljno kako bi operatoru ili operatoru zrakoplova kao i nadležnom tijelu omogućio da razumiju sljedeće:

- (a) stupanj i vrstu netočnosti ili nesukladnosti;
- (b) zašto netočnost ima ili nema značajan učinak;
- (c) na koji element izvješća operatora ili operatora zrakoplova se odnosi netočnost, odnosno na koji element plana praćenja se odnosi nesukladnost.

5. Ako država članica zahtijeva da verifikator osim elemenata opisanih u stavku 3. dostavi i informacije o postupku verifikacije i ako te informacije nisu potrebne za razumijevanje verifikacijskog mišljenja, operator ili operator zrakoplova može radi učinkovitosti nadležnom tijelu dostaviti te dodatne informacije odvojeno od verifikacijskog izvješća na neki drugi datum, ali najkasnije 15. svibnja iste godine.

Članak 28.

Ograničenje opsega

Verifikator može zaključiti da je opseg verifikacije iz članka 27. stavka 1. točke (c) previše ograničen u bilo kojoj od sljedećih situacija:

- (a) nedostaju podaci zbog kojih verifikator ne može prikupiti dokaze neophodne za smanjivanje verifikacijskog rizika do razine potrebne za postizanje razumne razine jamstva;
- (b) nadležno tijelo nije odobrilo plan praćenja;
- (c) plan praćenja nije dovoljno opsežan ili jasan za donošenje zaključaka o verifikaciji;
- (d) operator ili operator zrakoplova nije dao na raspolaganje dovoljno informacija na temelju kojih bi verifikator mogao obaviti verifikaciju.

Članak 29.

Rješavanje neriješenih nesukladnosti koje nisu značajne

1. Verifikator ocjenjuje je li operator ili operator zrakoplova ispravio nesukladnosti navedene u verifikacijskom izvješću koje se odnosi na prethodno razdoblje praćenja u skladu sa zahtjevima za operatora iz članka 69. stavka 4. Uredbe (EU) br. 601/2012, prema potrebi.

Ako operator ili operator zrakoplova nije te nesukladnosti ispravio u skladu s člankom 69. stavkom 4. Uredbe (EZ) br. 601/2012, verifikator proučava povećava li taj propust, odnosno bi li taj propust mogao povećati, rizik od netočnosti.

Verifikator u verifikacijskom izvješću navodi je li operator ili operator zrakoplova ispravio te nesukladnosti.

2. Verifikator tijekom verifikacije u internoj verifikacijskoj dokumentaciji navodi detalje o tome kada i kako je operator ili operator zrakoplova ispravio utvrđene nesukladnosti.

Članak 30.

Poboljšanje postupka praćenja i izvješćivanja

1. Ako verifikator utvrdi da su potrebna poboljšanja u nekom od područja djelovanja operatora ili operatora zrakoplova iz točaka (a) do (d) ovog podstavka, on u verifikacijsko izvješće uvrštava preporuke za poboljšanja u pogledu djelovanja operatora ili operatora zrakoplova u tim područjima:

- (a) ocjena rizika operatora ili operatora zrakoplova;
- (b) razvoj, dokumentiranje, provođenje i održavanje aktivnosti protoka podataka i kontrolnih aktivnosti, kao i ocjenjivanje sustava kontrole;
- (c) razvoj, dokumentiranje, provođenje i održavanje postupaka za aktivnosti protoka podataka kao i drugih postupaka koje operator ili operator zrakoplova mora uvesti u skladu s Uredbom (EU) br. 601/2012;

(d) praćenje emisija i tonских kilometara i izvješćivanje o njima, između ostalog i s obzirom na postizanje viših razina, smanjivanje rizika i povećavanje učinkovitosti praćenja i izvješćivanja.

2. Tijekom verifikacije koja se odvija nakon godine u kojoj su u verifikacijskom izvješću dane preporuke za poboljšanja, verifikator provjerava je li se operator ili operator zrakoplova pridržavao tih preporuka i način na koje je poboljšanja proveo.

Ako se operator ili operator zrakoplova nije pridržavao tih preporuka ili ih nije pravilno proveo, verifikator ocjenjuje kakav učinak to ima na rizik od netočnosti i nesukladnosti.

Članak 31.

Pojednostavljena verifikacija za postrojenja

1. Odstupajući od članka 21. stavka 1. verifikator može odlučiti, ako to u skladu s drugim podstavkom ovog članka odobri nadležno tijelo, da ne izvrši obilazak lokacija postrojenja na temelju rezultata analize rizika i ako zaključi da mu je omogućen daljinski pristup svim relevantnim podacima te da su ispunjeni uvjeti za neprovođenje obilaska lokacije koje je postavila Komisija. Verifikator o tome bez odlaganja obavještava operatora.

Operator nadležnom tijelu podnosi zahtjev kojim od nadležnog tijela traži odobrenje odluke verifikatora o neprovođenju obilaska lokacije.

Na temelju zahtjeva koji podnese predmetni operator, nadležno tijelo odlučuje o odobrenju verifikatorove odluke o neprovođenju obilaska lokacije, uzimajući u obzir sve dolje navedene elemente:

- (a) informacije o rezultatima analize rizika koje dostavi verifikator;
- (b) informaciju da je omogućen pristup relevantnim podacima na daljinu;
- (c) dokaze da se zahtjevi iz stavka 3. ne primjenjuju na predmetno postrojenje;
- (d) dokaze da su ispunjeni uvjeti za neprovođenje obilaska lokacije, koje je postavila Komisija.

2. Odobrenje nadležnog tijela iz stavka 1. nije potrebno za neprovođenje obilaska lokacija postrojenja s niskim emisijama iz članka 47. stavka 2. Uredbe (EU) br. 601/2012.

3. Verifikator u svakom slučaju provodi obilasku lokacija u sljedećim situacijama:

- (a) ako verifikator prvi put verificira izvješće operatora o emisijama;
- (b) ako verifikator nije obišao lokaciju tijekom dva razdoblja izvješćivanja koja neposredno prethode tekućem razdoblju izvješćivanja;
- (c) ako je tijekom razdoblja izvješćivanja bilo značajnih izmjena plana praćenja, uključujući i one iz članka 15. stavka 3. ili 4. Uredbe (EU) br. 601/2012.

Članak 32.

Pojednostavljena verifikacija za operatore zrakoplova

1. Odstupajući od članka 21. stavka 1. ove Uredbe verifikator može odlučiti da ne izvrši obilazak malog emitera iz članka 54. stavka 1. Uredbe (EU) br. 601/2012, ako na temelju rezultata analize rizika zaključi da mu je omogućen daljinski pristup svim relevantnim podacima.

2. Ako operator zrakoplova za određivanje potrošnje goriva koristi pojednostavnjene alate iz članka 54. stavka 2. Uredbe (EU) br. 601/2012 i ako su podaci navedeni u izvješću dobiveni korištenjem tih alata bez ikakvog sudjelovanja operatora zrakoplova, verifikator na temelju analize rizika može odlučiti da neće provoditi provjere iz članaka 14. i 16., članka 17. stavaka 1. i 2. i članka 18. ove Uredbe.

Članak 33.

Pojednostavnjeni verifikacijski planovi

Ako koristi pojednostavnjeni verifikacijski plan, verifikator u internoj verifikacijskoj dokumentaciji navodi obrazloženja za korištenje tih planova, uključujući i dokaze o ispunjenju uvjeta za korištenje pojednostavnjenih verifikacijskih planova.

POGLAVLJE III.

ZAHTJEVI ZA VERIFIKATORE

Članak 34.

Opseg akreditacije po sektorima

Verifikator izdaje verifikacijsko izvješće samo operatoru ili operatoru zrakoplova koji provodi aktivnosti obuhvaćene opsegom aktivnosti iz Priloga I. za koje je verifikator dobio akreditaciju u skladu s odredbama Uredbe (EU) br. 765/2008 i ove Uredbe.

Članak 35.

Stalni kompetencijski postupak

1. Verifikator uspostavlja, dokumentira, provodi i održava kompetencijski postupak kako bi osigurao da kompletno osoblje zaduženo za verifikacijske aktivnosti bude kompetentno za dodijeljene mu zadatke.

2. Kao dio kompetencijskog postupka iz stavka 1. verifikator utvrđuje, dokumentira, primjenjuje i održava najmanje sljedeće:

(a) opće kompetencijske kriterije za kompletno osoblje koje obavlja verifikacijske aktivnosti;

(b) posebne kompetencijske kriterije za svaku funkciju verifikatora koji obavlja verifikacijske aktivnosti, posebno za revizora prema EU ETS direktivi, glavnog revizora prema EU ETS direktivi, nezavisnog pregledavatelja i tehničkog stručnjaka;

(c) metodu za osiguravanje stalne kompetentnosti i redovitog ocjenjivanja učinkovitosti kompletnog osoblja koje provodi verifikacijske aktivnosti;

(d) postupak za osiguravanje stalnog osposobljavanja osoblja koje provodi verifikacijske aktivnosti;

(e) postupak ocjenjivanja je li verifikacijski angažman obuhvaćen opsegom verifikatorove akreditacije i ima li verifikator kompetencije, osoblje i resurse potrebne za biranje verifikacijskog tima i uspješno obavljanje verifikacijskih aktivnosti unutar traženog vremenskog okvira.

Kompetencijski kriteriji iz točke (b) prvog podstavka specifični su za svaki opseg akreditacije unutar kojega te osobe provode verifikacijske aktivnosti.

Kod ocjenjivanja kompetencija osoblja u skladu s točkom (c) prvog podstavka, verifikator ocjenjuje te kompetencije prema kompetencijskim kriterijima iz točaka (a) i (b).

Postupak iz točke (e) prvog podstavka isto tako obuhvaća postupak ocjenjivanja je li verifikacijski tim u potpunosti kompetentan i ima li osoblje potrebno za provođenje verifikacijskih aktivnosti za određenog operatora ili operatora zrakoplova.

Verifikator utvrđuje opće i posebne kompetencijske kriterije koji su u skladu s kriterijima sukladnosti utvrđenima u članku 36. stavku 4. i člancima 37., 38. i 39.

3. Verifikator u pravilnim vremenskim razmacima prati radni učinak kompletnog osoblja koje provodi verifikacijske aktivnosti za potrebe potvrđivanja stalne kompetentnosti tog osoblja.

4. Verifikator u pravilnim vremenskim razmacima ispituje kompetencijski postupak iz stavka 1. kako bi osigurao da:

(a) se kompetencijski kriteriji iz točaka (a) i (b) prvog podstavka stavka 2. razvijaju u skladu sa zahtjevima u pogledu kompetencija prema ovoj Uredbi;

(b) se rješavaju svi problemi koji se eventualno utvrde u vezi s postavljanjem općih i posebnih kompetencijskih kriterija u skladu s točkama (a) i (b) prvog podstavka stavka 2.;

(c) se svi zahtjevi u okviru kompetencijskog postupka prema potrebi ažuriraju i održavaju.

5. Verifikator ima sustav za bilježenje rezultata aktivnosti provedenih u okviru kompetencijskog postupka iz stavka 1.

6. Dovoljno kompetentan ocjenjivač ocjenjuje kompetencije i učinkovitost revizora prema EU ETS direktivi i glavnog revizora prema EU ETS direktivi.

Kompetentni ocjenitelj stoga prati revizore tijekom verifikacije izvješća operatora ili operatora zrakoplova na lokaciji postrojenja ili operatora zrakoplova, prema potrebi, kako bi utvrdio ispunjavaju li kompetencijske kriterije.

7. Ako član osoblja ne dokaže da u potpunosti ispunjava kompetencijske kriterije za konkretan zadatak koji mu je dodijeljen, verifikator utvrđuje i organizira dodatnu izobrazbu ili nadzirani praktični rad i prati tu osobu dok mu ne dokaže da ispunjava kompetencijske kriterije.

Članak 36.

Verifikacijski timovi

1. Za svaki verifikacijski angažman verifikator okuplja verifikacijski tim koji može provesti verifikacijske aktivnosti iz Poglavlja II.
2. Verifikacijski tim sastoji se najmanje od glavnog revizora prema EU ETS direktivi, a u slučajevima kada verifikator tijekom ocjenjivanja iz članka 8. stavka 1. točke (e) zaključi da je to potrebno, odgovarajući broj revizora prema EU ETS direktivi i tehničkih stručnjaka.
3. Za nezavisan pregled verifikacijskih aktivnosti povezanih s određenim verifikacijskim angažmanom, verifikator imenuje nezavisnog pregledavatelja koji nije član verifikacijskog tima.
4. Svaki član tima:
 - (a) jasno razumije svoju ulogu u verifikacijskom postupku;
 - (b) može učinkovito komunicirati na jeziku potrebnom za obavljanje njegovih posebnih zadataka.
5. Verifikacijski tim čini najmanje jedna osoba koja ima tehničke kompetencije i znanja potrebna za ocjenjivanje tehničkih aspekata praćenja i izvješćivanja vezanog uz aktivnosti iz Priloga I., koje provodi operator postrojenja ili zrakoplova i jedna osoba koja može komunicirati na jeziku potrebnom za verifikaciju izvješća operatora ili operatora zrakoplova u državi članici u kojoj verifikator provodi verifikaciju.
6. Ako se verifikacijski tim sastoji od jedne osobe, ta osoba ispunjava sve zahtjeve u pogledu kompetencija revizora prema EU ETS direktivi i glavnog revizora prema EU ETS direktivi i zahtjeve iz stavaka 4. i 5.

Članak 37.

Zahtjevi u pogledu kompetencija revizora prema EU ETS direktivi i glavnog revizora prema EU ETS direktivi

1. Revizor prema EU ETS direktivi posjeduje kompetencije za obavljanje verifikacije. U tom smislu revizor prema EU ETS direktivi:
 - (a) poznaje Direktivu 2003/87/EZ, Uredbu (EU) br. 601/2012, ovu Uredbu, relevantne norme i druge relevantne propise, važeće smjernice, kao i relevantne smjernice i propise izdane u državi članici u kojoj verifikator provodi verifikaciju;
 - (b) posjeduje znanja i iskustvo u području revizije podataka i informacija, uključujući:
 - (i) metodologiju revizije podataka i informacija, uključujući primjenu razine značajnosti i ocjenjivanje značajnosti netočnosti;
 - (ii) analiziranje inherentnih rizika i kontrolnih rizika;
 - (iii) tehnike uzorkovanja u vezi s uzorkovanjem podataka i provjerom kontrolnih aktivnosti;

(iv) ocjenjivanje podatkovnih i informacijskih sustava, IT sustava, aktivnosti protoka podataka, kontrolnih aktivnosti, kontrolnog sustava i procedura za kontrolne aktivnosti;

(c) posjeduje sposobnosti za provođenje aktivnosti povezanih s verifikacijom izvješća operatora ili operatora zrakoplova u skladu sa zahtjevima iz poglavlja II.;

(d) posjeduje znanja i iskustva vezana uz tehničke aspekte praćenja i izvješćivanja specifične za predmetni sektor, koja su relevantna za opseg aktivnosti iz Priloga I. u okviru kojeg revizor prema EU ETS direktivi provodi verifikaciju.

2. Glavni revizor prema EU ETS direktivi ispunjava zahtjeve u pogledu kompetencija revizora prema EU ETS direktivi i dokazuje da je sposoban voditi verifikacijski tim i snositi odgovornost za provođenje verifikacijskih aktivnosti u skladu s ovom Uredbom.

Članak 38.

Zahtjevi u pogledu kompetencija nezavisnih pregledavatelja

1. Nezavisni pregledavatelj ima odgovarajuće ovlasti za pregled nacrtu verifikacijskog izvješća i interne verifikacijske dokumentacije u skladu s člankom 25.

2. Nezavisni pregledavatelj u pogledu kompetencija ispunjava zahtjeve za glavnog revizora prema EU ETS direktivi iz članka 37. stavka 2.

3. Nezavisni pregledavatelj posjeduje odgovarajuće kompetencije za analizu dostavljenih informacija, na temelju kojih potvrđuje potpunost i cjelovitost informacija, upozorava na nedostajuće ili kontradiktorne informacije te provjerava protok podataka kako bi ocijenio je li interna verifikacijska dokumentacija potpuna i pruža li dovoljno informacija za potvrdu nacrtu verifikacijskog izvješća.

Članak 39.

Korištenje usluga tehničkih stručnjaka

1. Tijekom provedbe verifikacijskih aktivnosti verifikator može koristiti usluge tehničkih stručnjaka koji osiguravaju stručnost i detaljna znanja iz specifičnih područja, potrebne za pomoć revizoru prema EU ETS direktivi i glavnom revizoru prema EU ETS direktivi u provođenju njihovih verifikacijskih aktivnosti.

2. Ako nezavisni pregledavatelj ne posjeduje kompetencije za ocjenjivanje određenog predmeta u okviru postupka pregleda, verifikator traži pomoć tehničkog stručnjaka.

3. Tehnički stručnjak ima kompetencije i stručna znanja potrebna za pružanje djelotvorne pomoći revizoru prema EU ETS direktivi i glavnom revizoru prema EU ETS direktivi ili nezavisnom pregledavatelju, prema potrebi, u vezi predmeta za koji se traže njegova znanja i stručnost. Osim toga, tehnički stručnjak posjeduje dovoljno znanja o pitanjima iz točaka (a), (b) i (c) članka 37. stavka 1.

4. Tehnički stručnjak obavlja utvrđene zadatke pod vodstvom i punom odgovornošću glavnog revizora prema EU ETS direktivi iz verifikacijskog tima za koji tehnički stručnjak radi, ili nezavisnog pregledavatelja.

Članak 40.

Procedure za verifikacijske aktivnosti

1. Verifikator uspostavlja, dokumentira, provodi i održava jednu ili više procedura za verifikacijske aktivnosti kako su opisane u poglavlju II., i procedure i postupke tražene prema Prilogu II. Kod uspostave i primjene tih procedura i postupaka verifikator provodi aktivnosti u skladu s usklađenom normom iz Priloga II.
2. Verifikator oblikuje, dokumentira, provodi i održava sustav upravljanja kvalitetom koji osigurava usklađeni razvoj, provedbu, poboljšanja i pregled procedura i postupaka iz stavka 1. u skladu s usklađenom normom iz Priloga II.

Članak 41.

Zapisi i obavješćivanje

1. Verifikator vodi zapise, uključujući i zapise o kompetentnosti i nepristranosti osoblja, koji dokazuju sukladnost s ovom Uredbom.
2. Verifikator redovito dostavlja informacije operatoru ili operatoru zrakoplova i drugim zainteresiranim stranama u skladu s usklađenom normom iz Priloga II.
3. Verifikator čuva povjerljivost informacija dobivenih tijekom verifikacije u skladu s usklađenom normom iz Priloga II.

Članak 42.

Nepristranost i neovisnost

1. Verifikator je u provođenju verifikacijskih aktivnosti neovisan od operatora ili operatora zrakoplova.

Zato verifikator ili bilo koji dio istog pravnog entiteta nije operator ili operator zrakoplova, vlasnik operatora ili operatora zrakoplova ili u vlasništvu operatora ili operatora zrakoplova, niti smije s operatorom ili operatorom zrakoplova biti u bilo kakvim odnosima koji bi mogli utjecati na njegovu neovisnost ili nepristranost. Verifikator je isto tako neovisan od tijela koja trguju emisijskim jedinicama u okviru sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova uspostavljenog u skladu s člankom 19. Direktive 2003/87/EZ.

2. Verifikator je organiziran na takav način da čuva svoju objektivnost, neovisnost i nepristranost. Za potrebe primjene ove Uredbe važe odgovarajući zahtjevi utvrđeni usklađenom normom iz Priloga II.
3. Verifikator ne provodi verifikacijske aktivnosti za operatora ili operatora zrakoplova koji predstavlja neprihvatljivi rizik za njegovu nepristranost ili za njega stvara sukob interesa. Verifikator u verifikaciju izvješća operatora ili operatora zrakoplova ne uključuje osoblje niti vanjske suradnike koji bi doveli do stvarnog ili potencijalnog sukoba interesa. Verifikator isto tako osigurava da aktivnosti osoblja ili organizacija ne utječu na povjerljivost, objektivnost, neovisnost i nepristranost verifikacije.

Smatra se da je došlo do neprihvatljivog rizika za nepristranost ili do sukoba interesa iz prve rečenice prvog podstavka, između ostalih, u jednom od sljedećih slučajeva:

(a) ako verifikator ili bilo koji dio istog pravnog entiteta pruža savjetodavne usluge za razvijanje dijela postupka praćenja i izvješćivanja opisanog u planu praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo, uključujući razvijanje metodologije praćenja te izradu nacrtu izvješća operatora ili operatora zrakoplova i nacrtu plana praćenja;

(b) ako verifikator ili bilo koji dio istog pravnog entiteta osigurava tehničku pomoć pri razvijanju ili održavanju sustava koji se primjenjuje za praćenje podataka o emisijama ili tonskim kilometrima i izvješćivanje o njima.

4. Smatra se da je sukob interesa za verifikatora nastao u odnosima između njega i operatora ili operatora zrakoplova, između ostalih, u jednom od sljedećih slučajeva:

(a) ako se odnos između verifikatora i operatora ili operatora zrakoplova temelji na zajedničkom vlasništvu, zajedničkom upravljanju, zajedničkoj upravi ili osoblju, zajedničkim resursima, zajedničkim financijama i zajedničkim ugovorima ili zajedničkom stavljanju na tržište;

(b) ako je operator ili operator zrakoplova koristio savjetodavne usluge iz točke (a) stavka 3. ili tehničku pomoć iz točke (b) tog stavka, od strane savjetodavnog tijela, tijela nadležnog za tehničku pomoć ili neke druge organizacije koja je povezana s verifikatorom i ugrožava njegovu nepristranost ili tehničku pomoć.

Za potrebe primjene točke (b) prvog podstavka, nepristranost verifikatora smatra se kompromitiranom ako se odnosi između verifikatora i savjetodavnog tijela, tijela nadležnog za tehničku pomoć ili drugih organizacija temelji na zajedničkom vlasništvu, zajedničkom upravljanju, zajedničkoj upravi ili osoblju, zajedničkim resursima, zajedničkim financijama, zajedničkim ugovorima ili stavljanju na tržište i zajedničkom plaćanju prodajne provizije ili drugih poticaja za osiguravanje novih klijenata.

5. Verifikator za nezavisni pregled ili izdavanje verifikacijskog izvješća ne koristi usluge vanjskih suradnika. Za potrebe primjene ove Uredbe, ako verifikator koristi vanjske suradnike za druge verifikacijske aktivnosti, on ispunjava odgovarajuće zahtjeve utvrđene u usklađenoj normi iz Priloga II.

Međutim, ugovaranje provođenja verifikacijskih aktivnosti s pojedincima ne smatra se korištenjem vanjskih suradnika u smislu prvog podstavka ako verifikator kod sklapanja ugovora s tim osobama ispunjava odgovarajuće zahtjeve iz usklađene norme iz Priloga II.

6. Verifikator uspostavlja, dokumentira, provodi i održava postupak za osiguravanje stalne nepristranosti i neovisnosti verifikatora, dijelova istog pravnog entiteta kojem pripada verifikator, drugih organizacija iz stavka 4. i svog osoblja i vanjskih suradnika koji sudjeluju u verifikaciji. Taj postupak obuhvaća mehanizam za čuvanje nepristranosti i neovisnosti verifikatora i ispunjava odgovarajuće zahtjeve utvrđene u usklađenoj normi iz Priloga II.

POGLAVLJE IV.

AKREDITACIJA

Članak 43.

Akreditacija

Verifikator koji operatoru ili operatoru zrakoplova izdaje verifikacijsko izvješće akreditiran je za opseg aktivnosti iz Priloga I. za koje provodi verifikaciju izvješća operatora ili operatora zrakoplova.

Članak 44.

Ciljevi akreditacije

Tijekom postupka akreditacije i praćenja akreditiranih verifikatora, svako nacionalno akreditacijsko tijelo za verifikatora i njegovo osoblje koje obavlja verifikacijske aktivnosti ocjenjuje:

- (a) imaju li kompetencije za provođenje verifikacije izvješća operatora ili operatora zrakoplova u skladu s ovom Uredbom;
- (b) provode li verifikaciju izvješća operatora ili operatora zrakoplova u skladu s ovom Uredbom;
- (c) ispunjavaju li zahtjeve iz poglavlja III.

Članak 45.

Zahtjev za akreditaciju

1. Svaka pravna osoba ili drugi pravni entitet može zatražiti akreditaciju u skladu s člankom 5. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 765/2008 i odredbama ovog poglavlja.

Zahtjev sadrži informacije zahtijevane na temelju usklađene norme iz Priloga III.

2. Pored informacija iz stavka 1. ovog članka, podnositelj zahtjeva prije početka ocjenjivanja u skladu s člankom 44. nacionalnom akreditacijskom tijelu isto tako daje na raspolaganje sljedeće:

- (a) informacije koje zatraži nacionalno akreditacijsko tijelo;
- (b) procedure i informacije o postupcima iz članka 40. stavka 1. i informacije o sustavu upravljanja kvalitetom iz članka 40. stavka 2.;
- (c) kompetencijske kriterije iz članka 35. stavka 2. točaka (a) i (b), rezultate kompetencijskog postupka iz članka 35. kao i drugu relevantnu dokumentaciju o kompetentnosti svog osoblja koje sudjeluje u verifikacijskim aktivnostima;
- (d) informacije o postupku za osiguravanje stalne nepristranosti i neovisnosti iz članka 42. stavka 6., uključujući relevantne zapise o nepristranosti i neovisnosti podnositelja zahtjeva i njegovog osoblja;
- (e) informacije o tehničkim stručnjacima i ključnom osoblju uključenom u verifikaciju izvješća operatora ili operatora zrakoplova;
- (f) sustav i postupak za osiguravanje odgovarajuće interne verifikacijske dokumentacije;

(g) drugi relevantni zapisi iz članka 41. stavka 1.

Članak 46.

Priprema za ocjenjivanje

1. Kod pripreme ocjenjivanja iz članka 44., svako nacionalno akreditacijsko tijelo uzima u obzir složenost područja za koje podnositelj zahtjeva traži akreditaciju kao i složenost sustava upravljanja kvalitetom iz članka 40. stavka 2., procedure i informacije o postupcima iz članka 40 stavka 1. i zemljopisna područja u kojima podnositelj zahtjeva obavlja ili planira obavljati verifikaciju.

2. Za potrebe primjene ove Uredbe, nacionalno akreditacijsko tijelo ispunjava minimalne uvjete utvrđene u usklađenoj normi iz Priloga III.

Članak 47.

Ocjenjivanje

1. Ocjenjivački tim iz članka 57. provodi najmanje sljedeće aktivnosti za potrebe ocjenjivanja iz članka 44.

(a) pregled svih relevantnih dokumenata i zapisa iz članka 45.;

(b) obilazak prostora podnositelja zahtjeva radi pregleda reprezentativnog uzorka interne verifikacijske dokumentacije i ocjenjivanja primjene podnositeljevog sustava upravljanja kvalitetom i procedura ili postupaka iz članka 40.;

(c) proučavanje reprezentativnog dijela opsega akreditacije za koji je zatražena akreditacija te djelovanja i kompetencija reprezentativnog broja osoblja podnositelja zahtjeva koje sudjeluje u verifikaciji izvješća operatora ili operatora zrakoplova, kako bi osigurao da osoblje radi u skladu s ovom Uredbom.

Pri obavljanju tih aktivnosti, ocjenjivački tim ispunjava zahtjeva utvrđene u usklađenoj normi iz Priloga III.

2. Ocjenjivački tim o nalazima i nesukladnostima izvještava podnositelja zahtjeva, u skladu sa zahtjevima utvrđenima u usklađenoj normi iz Priloga III., i traži od podnositelja zahtjeva da na dostavljeno izvješće o nalazima i nesukladnostima odgovori u skladu s tim odredbama.

3. Podnositelj zahtjeva poduzima korektivne radnje kako bi riješio nesukladnosti o kojima je obaviješten sukladno stavku 2. i u svom odgovoru na izvješće ocjenjivačkog tima o nalazima i nesukladnostima navodi koje mjere se poduzimaju ili planiraju poduzeti u roku koji za rješavanje utvrđenih nesukladnosti odredi nacionalno akreditacijsko tijelo.

4. Nacionalno akreditacijsko tijelo pregledava odgovore podnositelja zahtjeva na izvješće o nalazima i nesukladnostima, dostavljene u skladu s člankom 3.

Ako nacionalno akreditacijsko tijelo utvrdi da je odgovor podnositelja zahtjeva nedovoljan ili nedjelotvoran, ono od podnositelja zahtjeva zahtijeva dodatne informacije ili mjere. Nacionalno akreditacijsko tijelo isto tako može zatražiti dokaze o učinkovitoj primjeni

poduzetih mjera ili izvršiti naknadno ocjenjivanje kako bi utvrdio jesu li korektivne radnje provedene učinkovito.

Članak 48.

Odluka o akreditaciji i potvrda o akreditaciji

1. Nacionalno akreditacijsko tijelo kod pripreme i donošenja odluke o dodjeli, produženju ili obnovi akreditacije podnositelja zahtjeva uzima u obzir zahtjeve iz usklađene norme iz Priloga III.

2. Ako nacionalno akreditacijsko tijelo odluči dodijeliti, produžiti ili obnoviti akreditaciju podnositelja zahtjeva, ono u tom smislu izdaje potvrdu o akreditaciji.

Potvrda o akreditaciji sadrži najmanje informacije zahtijevane na temelju usklađene norme iz Priloga III.

Potvrda o akreditaciji važi tijekom razdoblja ne dužeg od pet godina od dana kad je nacionalno akreditacijsko tijelo izda.

Članak 49.

Nadzor

1. Nacionalno akreditacijsko tijelo provodi godišnji nadzor svakog verifikatora kojem je izdalo potvrdu o akreditaciji.

Nadzor obuhvaća najmanje:

(a) obilazak prostora verifikatora radi obavljanja aktivnosti iz članka 47. stavka 1. točke (b);

(b) provjeru učinkovitosti i kompetencija reprezentativnog broja verifikatorovog osoblja u skladu s člankom 47. stavkom 1. točkom (c).

2. Nacionalno akreditacijsko tijelo provodi prvi nadzor verifikatora u skladu sa stavkom 1. najkasnije 12 mjeseci od dana kad je tom verifikatoru bila izdana potvrda o akreditaciji.

3. Nacionalno akreditacijsko tijelo priprema svoj plan nadzora svakog verifikatora tako da može ocijeniti reprezentativne uzorke opsega akreditacije, u skladu sa zahtjevima utvrđenima u usklađenoj normi iz Priloga III.

4. Na temelju rezultata nadzora iz stavka 1., nacionalno akreditacijsko tijelo odlučuje hoće li potvrditi nastavak važenja akreditacije.

5. Ako verifikator provodi verifikaciju u drugoj državi članici, nacionalno akreditacijsko tijelo koje je akreditiralo verifikatora može zatražiti da nacionalno akreditacijsko tijelo države članice u kojoj se verifikacija provodi provede aktivnosti nadzora u njegovo ime i pod njegovom odgovornošću.

Članak 50.

Ponovno ocjenjivanje

1. Prije isteka važenja potvrde o akreditaciji nacionalno akreditacijsko tijelo provodi ponovno ocjenjivanje verifikatora kojem je izdao potvrdu o akreditaciji kako bi utvrdio može li se važenje potvrde o akreditaciji produžiti.

2. Nacionalno akreditacijsko tijelo priprema plan ponovnog ocjenjivanja svakog verifikatora na način koji omogućuje ocjenjivanje reprezentativnih uzoraka opsega akreditacije. Kod planiranja i provođenja nadzora, nacionalno akreditacijsko tijelo ispunjava zahtjeve utvrđene u usklađenoj normi iz Priloga III.

Članak 51.

Izvanredno ocjenjivanje

1. Nacionalno akreditacijsko tijelo može bilo kada provesti izvanredno ocjenjivanje verifikatora kako bi osigurao da verifikator ispunjava zahtjeve iz ove Uredbe.

2. Da bi nacionalnom akreditacijskom tijelu omogućio utvrđivanje eventualne potrebe za izvanrednim ocjenjivanjem, verifikator nacionalno akreditacijsko tijelo odmah obavještava o svim značajnim promjenama koje se odnose na bilo koji aspekt njegovog statusa ili rada i bitne su za njegovu akreditaciju. Značajne promjene obuhvaćaju promjene navedene u usklađenoj normi iz Priloga III.

Članak 52.

Proširenje opsega

Nacionalno akreditacijsko tijelo kao odgovor na zahtjev verifikatora za proširenjem opsega dodijeljene mu akreditacije provodi potrebne aktivnosti kako bi utvrdio ispunjava li verifikator zahtjeve iz članka 44. za traženo proširenje opsega njegove akreditacije.

Članak 53.

Administrativne mjere

1. Nacionalno akreditacijsko tijelo može suspendirati, povući ili smanjiti opseg akreditacije verifikatora ako verifikator ne ispunjava zahtjeve iz ove Uredbe.

Nacionalno akreditacijsko tijelo suspendira, povlači ili smanjuje opseg akreditacije verifikatora ako to verifikator zatraži.

Nacionalno akreditacijsko tijelo uspostavlja, dokumentira, provodi i održava postupak za suspenziju akreditacije, povlačenje akreditacije ili smanjenje opsega akreditacije.

2. Nacionalno akreditacijsko tijelo suspendira akreditaciju ili smanjuje opseg akreditacije u bilo kojem od sljedećih slučajeva:

(a) verifikator je ozbiljno prekršio zahtjeve iz ove Uredbe;

(b) verifikator uporno i opetovano nije ispunjavao zahtjeve iz ove Uredbe;

(c) verifikator je prekršio druge posebne odredbe i uvjete nacionalnog akreditacijskog tijela.

3. Nacionalno akreditacijsko tijelo povlači akreditaciju ako:

(a) verifikator nije otklonio uzroke na temelju kojih je donesena odluka o suspenziji potvrde o akreditaciji;

(b) je član najvišeg rukovodstva verifikatora proglašen krivim za prijevaru;

(c) je verifikator namjerno dao krive informacije.

4. Protiv odluke nacionalnog akreditacijskog tijela o suspenziji, povlačenju ili smanjenju opsega akreditacije u skladu sa stavicima 2. i 3. može se uložiti žalba.

Države članice uspostavljaju postupke za rješavanje tih žalbi.

5. Odluka nacionalnog akreditacijskog tijela o suspenziji, povlačenju, ili smanjenju opsega akreditacije proizvodi učinke nakon priopćavanja te odluke verifikatoru.

Nacionalno akreditacijsko tijelo prekida suspenziju potvrde o verifikaciji ako dobije zadovoljavajuće informacije i uvjeren je da verifikator ispunjava zahtjeve iz ove Uredbe.

POGLAVLJE V.

ZAHTJEVI KOJI SE TIČU AKREDITACIJSKIH TIJELA ZA AKREDITACIJU VERIFIKATORA SUSTAVA TRGOVANJA EMISIJAMA

Članak 54.

Nacionalno akreditacijsko tijelo

1. Zadatke povezane s akreditacijom u skladu s ovom Uredbom izvršavaju nacionalna akreditacijska tijela imenovana u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 765/2008.

2. Ako država članica odluči omogućiti certifikaciju verifikatora koji su fizičke osobe, u skladu s ovom Uredbom, zadaci povezani s certifikacijom tih verifikatora povjeravaju se nacionalnom tijelu koje nije nacionalno akreditacijsko tijelo imenovano u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 765/2008.

3. Ako država članica odluči koristiti opciju utvrđenu u stavku 2., treba osigurati da predmetno nacionalno tijelo ispunji zahtjeve iz ove Uredbe, uključujući one iz članka 70., i dostavi tražene dokumentirane dokaze u skladu s člankom 5. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 765/2008.

4. Nacionalno akreditacijsko tijelo član je tijela priznatog sukladno članku 14. te Uredbe.

5. Nacionalno akreditacijsko tijelo ovlašteno je za obavljanje akreditacije kao aktivnosti javnog tijela, pri čemu ga službeno priznaje država članica u kojoj javna tijela izravno ne provode akreditaciju.

6. Za potrebe primjene ove Uredbe nacionalno akreditacijsko tijelo obavlja svoje poslove u skladu sa zahtjevima utvrđenima u usklađenoj normi iz Priloga III.

Članak 55.

Prekogranična akreditacija

Ako država članica smatra da imenovanje nacionalnog akreditacijskog tijela ili pružanje akreditacijskih usluga u smislu članka 15. Direktive 2003/87/EZ nije ekonomski opravdano ili održivo, ta država članica može koristiti usluge nacionalnog akreditacijskog tijela druge države članice.

Predmetna država članica o tome obavještava Komisiju i druge države članice.

Članak 56.

Neovisnost i nepristranost

1. Nacionalno akreditacijsko tijelo organizirano je na način koji jamči njegovu potpunu neovisnost od verifikatora koje ocjenjuje i njegovu nepristranost kod provođenja akreditacijskih aktivnosti.
2. Zato nacionalno akreditacijsko tijelo ne nudi i ne obavlja aktivnosti ili usluge koje obavlja verifikator, te ne pruža savjetodavne usluge, ne posjeduje dionice u poduzeću verifikatora niti u njemu ima bilo kakav interes u financijskom ili upravnom smislu.
3. Ne dovodeći u pitanje članak 54. stavak 2., struktura, odgovornosti i zadaci nacionalnog akreditacijskog tijela jasno su odvojeni od strukture, odgovornosti i zadataka nadležnog tijela i drugih nacionalnih tijela.
4. Nacionalno akreditacijsko tijelo donosi sve konačne odluke u vezi s akreditacijom verifikatora.

Međutim, nacionalno akreditacijsko tijelo može podugovarati određene aktivnosti, ovisno o zahtjevima utvrđenima u usklađenoj normi iz Priloga III.

Članak 57.

Ocjenjivački tim

1. Nacionalno akreditacijsko tijelo imenuje ocjenjivački tim za svako pojedino ocjenjivanje.
2. Ocjenjivački se tim sastoji od glavnog ocjenjivača i, prema potrebi, odgovarajućeg broja ocjenjivača ili tehničkih stručnjaka za poseban opseg akreditacije.

Ocjenjivački tim uključuje najmanje jednu osobu koja posjeduje znanja o praćenju emisija stakleničkih plinova i izvješćivanju o njima u skladu s Uredbom (EU) br. 601/2012, relevantnih za opseg akreditacije, te kompetencije i znanja potrebne za ocjenjivanje verifikacijskih aktivnosti predmet kojih je operator postrojenja ili operator zrakoplova za taj opseg i najmanje jednu osobu s poznavanjem relevantnih nacionalnih propisa i smjernica.

Članak 58.

Zahtjevi u pogledu kompetencija ocjenjivača

1. Ocjenjivač koji ocjenjuje verifikatora posjeduje kompetencije za provođenje aktivnosti iz poglavlja IV. U tom smislu ocjenjivač:

(a) ispunjava zahtjeve utvrđene u usklađenoj normi iz Priloga III. u skladu s Uredbom (EZ) br. 765/2008;

(b) poznaje Direktivu 2003/87/EZ, Uredbu (EU) br. 601/2012, ovu Uredbu, relevantne standarde i druge relevantne propise kao i važeće smjernice;

(c) posjeduje znanja o revidiranju podataka i informacija iz članka 37. stavka 1. točke (b) ove Uredbe koja je stekao kroz izobrazbu ili može doći do osobe koja ima znanja i iskustvo u području revidiranja takvih podataka i informacija.

2. Glavni ocjenjivač ispunjava zahtjeve u pogledu kompetencija iz stavka 1., dokazano je kompetentan za vođenje ocjenjivačkog tima i za preuzimanje odgovornosti za provođenje ocjenjivanja u skladu s ovom Uredbom.

3. Interni pregledavatelji i osobe koje donose odluke o dodjeli, proširenju ili obnavljanju akreditacije, osim toga što ispunjavaju zahtjeve u pogledu kompetencija iz stavka 1. imaju dovoljno znanja i iskustva za ocjenjivanje akreditacije.

Članak 59.

Tehnički stručnjaci

1. Nacionalno akreditacijsko tijelo u ocjenjivački tim može uključiti tehničke stručnjake kako bi osiguralo detaljna stručna znanja i iskustva iz posebnog predmetnog područja, potrebna za pomoć glavnom ocjenjivaču ili ocjenjivaču kod provođenja aktivnosti ocjenjivanja.

2. Tehnički stručnjak ima potrebne kompetencije za učinkovito pružanje pomoći glavnom ocjenjivaču i ocjenjivaču u području za koje se traže njegova stručna znanja i iskustvo. Osim toga, tehnički stručnjak:

(a) poznaje Direktivu 2003/87/EZ, Uredbu (EU) br. 601/2012, ovu Uredbu, relevantne norme i drugo relevantno zakonodavstvo kao i važeće smjernice;

(b) ima dovoljno znanja o verifikacijskim aktivnostima.

3. Tehnički stručnjak obavlja utvrđene zadatke pod vodstvom i punom odgovornošću glavnog ocjenjivača predmetnog ocjenjivačkog tima.

Članak 60.

Procedure

Nacionalno akreditacijsko tijelo ispunjava zahtjeve utvrđene u skladu s člankom 8. Uredbe (EZ) br. 765/2008.

Članak 61.

Prigovori

Ako nacionalno akreditacijsko tijelo od nadležnog tijela, operatora ili operatora zrakoplova ili drugih zainteresiranih stranaka, primi prigovor koji se odnosi na verifikatora, nacionalno akreditacijsko tijelo u razumnom roku:

- (a) odlučuje o utemeljenosti prigovora;
- (b) osigurava da predmetni verifikator dobije mogućnost da iznese svoje primjedbe;
- (c) poduzima potrebne mjere za rješavanje prigovora;
- (d) evidentira prigovor i poduzete mjere; i
- (e) odgovara na prigovor.

Članak 62.

Zapisi i dokumentacija

Nacionalno akreditacijsko tijelo vodi zapise o svakoj osobi koja sudjeluje u postupku akreditacije. Ti zapisi uključuju zapise o odgovarajućim kvalifikacijama, izobrazbi, iskustvu, nepristranosti i kompetencijama, koji su potrebni za dokazivanje sukladnosti s ovom Uredbom.

Članak 63.

Pristup informacijama i povjerljivost

1. Nacionalno akreditacijsko tijelo redovito objavljuje i ažurira informacije dobivene tijekom provedbe akreditacijskih aktivnosti.
2. Nacionalno akreditacijsko tijelo prema potrebi poduzima odgovarajuće mjere za čuvanje povjerljivosti dobivenih informacija, u skladu s točkom 4. članka 8. Uredbe (EZ) br. 765/2008.

Članak 64.

Istorazinska procjena

1. Nacionalna akreditacijska tijela redovito se podvrgavaju istorazinskoj procjeni.
Istorazinsku procjenu organizira tijelo priznato prema članku 14. Uredbe (EZ) br. 765/2008.
2. Tijelo priznato prema članku 14. Uredbe (EZ) br. 765/2008 primjenjuje odgovarajuće kriterije za istorazinsku procjenu te učinkovit i neovisan postupak istorazinske procjene kako bi procijenilo:
 - (a) je li nacionalno akreditacijsko tijelo koje je podvrgnuto istorazinskoj procjeni provelo akreditacijske aktivnosti u skladu s poglavljem IV.;
 - (b) je li nacionalno akreditacijsko tijelo koje je podvrgnuto istorazinskoj procjeni ispunilo zahtjeve utvrđene u ovom poglavlju.

Kriteriji obuhvaćaju zahtjeve u pogledu kompetencija ocjenjivača i ocjenjivačkih timova koji provode istorazinsku procjenu, specifične za sustav trgovanja emisijskim jedinicama uspostavljen Direktivom 2003/87/EZ.

3. Tijelo priznato prema članku 14. Uredbe (EZ) br. 765/2008 rezultate istorazinske procjene nacionalnog tijela objavljuje i dostavlja Komisiji, nacionalnim tijelima odgovornima za nacionalna akreditacijska tijela u državama članicama te nadležnom tijelu države članice ili središnjicama iz članka 69. stavka 2.

4. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., ako je nacionalno akreditacijsko tijelo uspješno prošlo istorazinsku procjenu koju je prije stupanja ove Uredbe na snagu organiziralo tijelo priznato prema članku 14. Uredbe (EZ) br. 765/2008, nakon stupanja ove Uredbe na snagu nacionalno akreditacijsko tijelo se izuzima od nove istorazinske procjene ako može dokazati sukladnost s ovom Uredbom.

U tom smislu predmetno nacionalno akreditacijsko tijelo podnosi zahtjev i potrebnu dokumentaciju tijelu priznatom prema članku 14. Uredbe (EZ) br. 765/2008.

Tijelo priznato prema članku 14. Uredbe (EZ) br. 765/2008 odlučuje jesu li uvjeti za odobrenje izuzeća ispunjeni.

Izuzeće vrijedi za razdoblje ne duže od tri godine od datuma obavijesti o odluci poslanoj nacionalnom akreditacijskom tijelu.

5. Nacionalno tijelo kojem su u skladu s člankom 54. stavkom 2. povjereni zadaci vezani uz certifikaciju verifikatora koji su fizičke osobe, u skladu s ovom Uredbom dosežu razinu vjerodostojnosti jednaku onoj koju imaju nacionalna akreditacijska tijela koja su uspješno prošla istorazinsku procjenu.

U tom smislu predmetna država članica odmah po donošenju odluke o ovlaštenju nacionalnog tijela za provođenje certifikacije Komisiji i drugim državama članicama dostavlja odgovarajuće dokumentirane dokaze. Za potrebe primjene ove Uredbe nijedno nacionalno tijelo ne certificira verifikatore prije nego što predmetna država članica dostavi navedene dokumentirane dokaze.

Predmetna država članica periodično provjerava funkcioniranje nacionalnog tijela kako bi osigurala da ono i dalje održava gore spomenutu razinu vjerodostojnosti te o tome informira Komisiju.

Članak 65.

Korektivne radnje

1. Države članice u pravilnim vremenskim razmacima prate svoja nacionalna akreditacijska tijela kako bi osigurale da ona stalno ispunjavaju zahtjeve iz ove Uredbe, uzimajući u obzir rezultate istorazinske procjene obavljene u skladu s člankom 64.

2. Ako nacionalno akreditacijsko tijelo ne ispuni zahtjeve ili obveze, kako su utvrđeni ovom Uredbom, predmetna država članica poduzima odgovarajuće korektivne radnje ili osigurava da se korektivne radnje poduzmu te o tome obavještava Komisiju.

Članak 66.

Uzajamno priznavanje verifikatora

1. Države članice priznaju jednakovrijednost usluga koje pružaju nacionalna akreditacijska tijela koja su uspješno prošla istorazinsku procjenu. Države članice prihvaćaju potvrde o akreditaciji verifikatora koja su ta nacionalna akreditacijska tijela akreditirala i poštuju pravo verifikatora da provode verifikacije u okviru opsega svojih akreditacija.

2. Ako nacionalno akreditacijsko tijelo nije bilo podvrgnuto potpunom postupku istorazinske procjene prije 31. prosinca 2014., država članica prihvaća potvrde o akreditaciji verifikatora koje su akreditirala ta nacionalna akreditacijska tijela pod uvjetom da je tijelo priznato prema članku 14. Uredbe (EZ) br. 765/2008 započelo istorazinsku procjenu tog nacionalnog akreditacijskog tijela i da nije utvrdilo nikakve neusklađenosti tog nacionalnog akreditacijskog tijela s ovom Uredbom.

3. Ako certifikaciju verifikatora provodi nacionalno tijelo iz članka 54. stavka 2., država članica prihvaća certifikat koji izda to tijelo i poštuje pravo verifikatora da provodi verifikacije unutar opsega svoje certifikacije.

Članak 67.

Praćenje pruženih usluga

Ako je država članica tijekom inspekcijskog pregleda provedenog u skladu s člankom 31. stavkom 4. Direktive 2006/123/EZ utvrdila da verifikator nije usklađen s ovom Uredbom, nadležno tijelo ili nacionalno akreditacijsko tijelo te države članice o tome informira nacionalno akreditacijsko tijelo koje je akreditiralo verifikatora.

Nacionalno akreditacijsko tijelo koje je akreditiralo verifikatora razmatra dobivenu informaciju kao prigovor u smislu članka 61. ove Uredbe i poduzima odgovarajuće mjere te nadležnom tijelu ili nacionalnom akreditacijskom tijelu odgovara u skladu s drugim podstavkom članka 72. stavka 2. ove Uredbe.

Članak 68.

Elektronička razmjena podataka i uporaba automatiziranih sustava

1. Države članice mogu od verifikatora zahtijevati da za verifikacijska izvješća koriste elektroničke obrasce ili određene formate datoteka u skladu s člankom 74. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 601/2012.

2. Za podnošenje verifikacijskih izvješća i za druge oblike komunikacije između operatora, operatora zrakoplova, verifikatora, nadležnog tijela i nacionalnog akreditacijskog tijela u skladu s člankom 74. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 601/2012 mogu se staviti na raspolaganje standardni elektronički obrasci ili formati datoteka.

POGLAVLJE VI.

RAZMJENA INFORMACIJA

Članak 69.

Razmjena informacija i središnjice

1. Država članica uspostavlja učinkovitu razmjenu odgovarajućih informacija i učinkovitu suradnju između nacionalnog akreditacijskog tijela ili, prema potrebi, nacionalnog tijela zaduženog za certifikaciju verifikatora i nadležnog tijela.

2. Ako je u državi članici u skladu s člankom 18. Direktive 2003/87/EZ imenovano više od jednog nadležnog tijela, država članica ovlašćuje jedno od tih nadležnih tijela kao središnjicu za razmjenu informacija, za koordinaciju suradnje iz stavka 1. i za aktivnosti iz ovog poglavlja.

Članak 70.

Akreditacijski radni program i izvješće o upravljanju

1. Nacionalno akreditacijsko tijelo do 31. prosinca svake godine nadležnom tijelu svake države članice dostavlja akreditacijski radni program koji sadrži popis verifikatora koje je akreditiralo to nacionalno akreditacijsko tijelo i koja su ga u skladu s člankom 76. obavijestila da namjeravaju provoditi verifikacije u tim državama članicama. Akreditacijski radni program sadrži najmanje sljedeće informacije o svakom verifikatoru:

(a) predviđeno vrijeme i mjesto verifikacije;

(b) informacije o aktivnostima koje je nacionalno akreditacijsko tijelo planiralo za tog verifikatora, posebno aktivnosti nadzora i ponovnog ocjenjivanja;

(c) datume predviđene ocjene rada u praksi koju provodi nacionalno akreditacijsko tijelo kako bi ocijenilo verifikatora, uključujući podatke o adresi i kontaktima operatora ili operatora zrakoplova koje će običi prilikom te ocjene;

(d) informacije o tome je li nacionalno akreditacijsko tijelo od nacionalnog akreditacijskog tijela države članice u kojoj verifikator provodi verifikaciju zatražilo da provede nadzor.

2. Nakon dostave akreditacijskog radnog programa u skladu sa stavkom 1., nadležno tijelo nacionalnom akreditacijskom tijelu daje sve relevantne informacije, uključujući sve relevantne nacionalne propise ili smjernice.

3. Do 1. lipnja svake godine nacionalno akreditacijsko tijelo dostavlja nadležnom tijelu izvješće o upravljanju. Izvješće o upravljanju sadrži najmanje sljedeće informacije o svakom verifikatoru kojeg je akreditiralo to nacionalno akreditacijsko tijelo:

(a) detaljni podaci o novim verifikatorima koje je akreditiralo to nacionalno akreditacijsko tijelo, uključujući opseg akreditacije tih verifikatora;

(b) sve promjene u opsegu akreditacije tih verifikatora;

(c) pregled rezultata nadzora i aktivnosti ponovnog ocjenjivanja koje je provelo nacionalno akreditacijsko tijelo;

(d) pregled rezultata provedenih izvanrednih ocjenjivanja, uključujući razloge za pokretanje tih izvanrednih ocjenjivanja;

(e) sve prigovore uložene protiv verifikatora od posljednjeg izvješća o upravljanju i informacije o mjerama koje je poduzelo nacionalno akreditacijsko tijelo.

Članak 71.

Razmjena informacija o administrativnim mjerama

Ako je nacionalno akreditacijsko tijelo verifikatoru nametnulo administrativne mjere u skladu s člankom 53. ili ako je suspenzija akreditacije prekinuta ili ako je odlukom o žalbi promijenjena odluka nacionalnog akreditacijskog tijela o nametanju administrativnih mjera iz članka 53., nacionalno akreditacijsko tijelo o tome obavještava sljedeće strane:

- (a) nadležno tijelo države članice u kojoj je verifikator akreditiran;
- (b) nadležno tijelo i nacionalno akreditacijsko tijelo svake države članice u kojoj verifikator provodi verifikacije.

Članak 72.

Razmjena informacija koju provodi nadležno tijelo

1. Nadležno tijelo države članice u kojoj verifikator provodi verifikaciju svake godine nacionalnom akreditacijskom tijelu koje je akreditiralo verifikatora jednom godišnje dostavlja najmanje sljedeće:

- (a) relevantne rezultate provjere izvješća operatora ili operatora zrakoplova i verifikacijska izvješća, posebno o svakoj utvrđenoj neusklađenosti verifikatora s ovom Uredbom;
- (b) rezultate inspekcijskih pregleda operatora ili operatora zrakoplova, ako su ti rezultati bitni za nacionalno akreditacijsko tijelo s obzirom na akreditaciju i nadzor verifikatora ili ako ti rezultati uključuju bilo kakvu utvrđenu neusklađenost verifikatora s ovom Uredbom;
- (c) rezultati ocjenjivanja interne verifikacijske dokumentacije tog verifikatora ako je nadležno tijelo internu verifikacijsku dokumentaciju ocijenilo u skladu s člankom 26. stavkom 3.;
- (d) prigovore koje je nadležno tijelo primilo u vezi s tim verifikatorom.

2. Ako informacije iz stavka 1. pružaju dokaze da je nadležno tijelo utvrdilo neusklađenost verifikatora s ovom Uredbom, nacionalno akreditacijsko tijelo dostavu tih informacija smatra prigovorom nadležnog tijela protiv verifikatora u smislu članka 61.

Nacionalno akreditacijsko tijelo na temelju tih informacija poduzima odgovarajuće mjere i nadležnom tijelu odgovara u roku od tri mjeseca od datuma primitka. Nacionalno akreditacijsko tijelo u svom odgovoru obavještava nadležno tijelo o mjerama koje je poduzeo i, prema potrebi, o administrativnim mjerama nametnutima verifikatoru.

Članak 73.

Razmjena informacija o nadzoru

1. Ako je od nacionalnog akreditacijskog tijela države članice u kojoj verifikator provodi verifikaciju zatraženo u skladu s člankom 49. stavkom 5. da provede aktivnosti nadzora, nacionalno akreditacijsko tijelo o svojim nalazima izvještava nacionalno akreditacijsko tijelo koje je akreditiralo verifikatora, osim ako je između ta dva nacionalna akreditacijska tijela dogovoreno drukčije.

2. Nacionalno akreditacijsko tijelo koje je akreditiralo verifikatora uzima nalaze iz stavka 1. u obzir kad ocjenjuje ispunjava li verifikator zahtjeve iz ove Uredbe.

3. Ako informacije iz stavka 1. pružaju dokaze da verifikator nije usklađen s ovom Uredbom, nacionalno akreditacijsko tijelo koje je akreditiralo verifikatora poduzima odgovarajuće mjere u skladu s ovom Uredbom te obavještava nacionalno akreditacijsko tijelo koje je provelo nadzorne aktivnosti o sljedećem:

(a) o mjerama koje je poduzelo nacionalno akreditacijsko tijelo koje je akreditiralo verifikatora,

(b) prema potrebi, o načinu na koji je verifikator riješio utvrđene nesukladnosti;

(c) prema potrebi, o tome koje administrativne mjere su nametnute verifikatoru.

Članak 74.

Razmjena informacija s državom članicom u kojoj verifikator ima sjedište

Ako je verifikatoru akreditaciju dodijelilo nacionalno akreditacijsko tijelo u državi članici koja nije država u kojoj verifikator ima sjedište, akreditacijski radni program i izvješće o upravljanju iz članka 70., kao i informacije iz članka 71. dostavljaju se i nadležnom tijelu države članice u kojoj verifikator ima sjedište.

Članak 75.

Baza podataka akreditiranih verifikatora

1. Nacionalna akreditacijska tijela ili, prema potrebi, nacionalna tijela iz članka 54. stavka 2., uspostavljaju bazu podataka, njome upravljaju te omogućuju pristup toj bazi podataka drugim nacionalnim akreditacijskim tijelima, nacionalnim tijelima, verifikatorima, operatorima, operatorima zrakoplova i nadležnim tijelima.

Tijelo priznato prema članku 14. Uredbe (EZ) br. 765/2008 omogućuje i usklađuje pristup bazama podataka s ciljem omogućavanja učinkovite i isplative komunikacije između nacionalnih akreditacijskih tijela, nacionalnih tijela, verifikatora, operatora, operatora zrakoplova i nadležnih tijela i može te baze podataka ujediniti u jednu centraliziranu bazu podataka.

2. Baza podataka iz stavka 1. sadrži najmanje sljedeće informacije:

(a) ime i adresu svakog verifikatora kojeg je akreditiralo to nacionalno akreditacijsko tijelo;

(b) države članice u kojima verifikator provodi verifikaciju;

(c) opseg akreditacije svakog verifikatora;

(d) datum dodjele akreditacije i datum isteka akreditacije;

(e) sve informacije o administrativnim mjerama koje su nametnute verifikatoru.

Informacije su dostupne javnosti.

Članak 76.

Obavijesti verifikatora

1. Da bi nacionalnom akreditacijskom tijelu omogućio izradu akreditacijskog radnog programa i izvješća o upravljanju iz članka 70., verifikator svake godine do 15. studenoga nacionalnom akreditacijskom tijelu koje ga je akreditiralo šalje sljedeće informacije:

(a) planirano vrijeme i mjesto verifikacija koje je verifikator predvidio u vremenskom planu;

(b) adresu i pojedinosti o kontaktima operatora ili operatora zrakoplova čija izvješća o emisijama ili tonskim kilometrima podliježu njegovoj verifikaciji.

2. Ako dođe do izmjena informacija iz stavka 1., verifikator o tim izmjenama obavještava akreditacijsko tijelo unutar vremenskog okvira dogovorenog s tim nacionalnim akreditacijskim tijelom.

POGLAVLJE VII.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 77.

Prijelazne odredbe

Emisije i, prema potrebi, podaci o aktivnostima koje se odvijaju prije 1. siječnja 2013. verificiraju se u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Odluci 2007/589/EZ¹.

Članak 78.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ona se primjenjuje od 1. siječnja 2013.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 21. lipnja 2012.

Za Komisiju

Predsjednik

José Manuel BARROSO

¹ SL L 229, 31.8.2007., str. 1.

PRILOG I.

Opseg akreditacije verifikatora

Opseg akreditacije verifikatora navodi se u potvrdi o akreditaciji korištenjem sljedećih skupina aktivnosti u skladu s Prilogom I. Direktivi 2003/87/EZ te drugih aktivnosti u skladu s člancima 10.a i 24. Direktive 2003/87/EZ. Te se odredbe jednako primjenjuju na verifikatore koje je certificiralo nacionalno tijelo u skladu s člankom 54. stavkom 2. ove Uredbe.

Skupina aktivnosti br.	Opseg akreditacije
1.a	Sagorijevanje goriva u postrojenjima u slučajevima kad se koriste samo komercijalna standardna goriva kako su definirana u Uredbi (EU) br. 601/2012 ili kad se u postrojenjima kategorije A ili B koristi zemni plin.
1.b	Sagorijevanje goriva u postrojenjima bez ograničenja
2.	Rafiniranje mineralnog ulja
3.	– Proizvodnja koksa – Prženje ili sinteriranje metalnih ruda (uključujući sulfidne rude) uključujući peletiranje – Proizvodnja sirovog željeza ili čelika (primarna ili sekundarna fuzija) uključujući kontinuirano lijevanje
4.	– Proizvodnja ili prerada crnih metala (uključujući željezne legure) – Proizvodnja sekundarnog aluminijskog – Proizvodnja ili prerada obojenih metala, uključujući proizvodnju legura
5.	– Proizvodnja primarnog aluminijskog (emisije CO ₂ i PFC-a)
6.	– Proizvodnja cementnog klinkera – Proizvodnja vapna ili kalcinacija dolomita ili magnezita – Proizvodnja stakla uključujući staklena vlakna – Proizvodnja keramičkih proizvoda žarenjem – Proizvodnja izolacijskih materijala iz mineralne vune – Sušenje ili kalcinacija gipsa ili proizvodnja gipsanih ploča i drugih gipsanih proizvoda
7.	– Proizvodnja celuloze iz drva ili drugih vlaknastih materijala – Proizvodnja papira ili kartona
8.	– Proizvodnja čađe

Skupina aktivnosti br.	Opseg akreditacije
	<ul style="list-style-type: none"> – Proizvodnja amonijaka – Proizvodnja osnovnih organskih kemikalija kreiranjem, reformiranjem, djelomičnom ili potpunom oksidacijom ili sličnim postupcima – Proizvodnja vodika (H₂) i sintetskog plina reformiranjem ili djelomičnom oksidacijom – Proizvodnja natrijevog karbonata (Na₂CO₃) i natrijevog bikarbonata (NaHCO₃)
9.	<ul style="list-style-type: none"> – Proizvodnja dušične kiseline (emisije CO₂ i N₂O) – Proizvodnja adipinske kiseline (emisije CO₂ i N₂O) – Proizvodnja glioksala i glioksilne kiseline (emisije CO₂ i N₂O) – Proizvodnja kaprolaktama
10.	<ul style="list-style-type: none"> – Hvatanje stakleničkih plinova iz postrojenja na koja se odnosi Direktiva 2003/87/EZ za transport i geološko skladištenje na lokacijama za skladištenje prema Direktivi 2009/31/EZ – Transport stakleničkih plinova plinovodima, za geološko skladištenje na lokacijama za skladištenje dozvoljenima prema Direktivi 2009/31/EZ
11.	<ul style="list-style-type: none"> – Geološko skladištenje stakleničkih plinova na lokacijama za skladištenje dozvoljenima prema Direktivi 2009/31/EZ
12.	<ul style="list-style-type: none"> – Zrakoplovne djelatnosti (podaci o emisijama i tonskim kilometrima)
98.	<ul style="list-style-type: none"> – Druge aktivnosti u skladu s člankom 10.a Direktive 2003/87/EZ
99.	<ul style="list-style-type: none"> – Druge aktivnosti koje država članica uključi u skladu s člankom 24. Direktive 2003/87/EZ, koje treba detaljno navesti u potvrdi o akreditaciji

PRILOG II.

Zahtjevi u pogledu verifikatora

S obzirom na zahtjeve za verifikatore primjenjuje se usklađena norma koja je u skladu s Uredbom (EZ) br. 765/2008 i kojom se utvrđuju zahtjevi za validacijska i verifikacijska tijela nadležna za stakleničke plinove, koji se koriste kod akreditacije i drugih oblika priznavanja. Osim toga, primjenjuju se sljedeće procedure, postupci i mjere iz članka 40. stavka 1.:

(a) postupak i politika komunikacije s operatorom ili operatorom zrakoplova i drugim relevantnim stranama;

- (b) primjerene mjere za čuvanje povjerljivosti dobivenih podataka;
- (c) postupak za rješavanje žalbi;
- (d) postupak za rješavanje prigovora (uključujući indikativni vremenski okvir);
- (e) postupak izdavanja revidiranog verifikacijskog izvješća ako je u izvješću operatora ili operatora zrakoplova bila utvrđena greška nakon što je verifikator podnio verifikacijsko izvješće operatoru ili operatoru zrakoplova da bi ga on dalje proslijedio nadležnom tijelu;
- (f) procedura ili postupak za angažiranje drugih organizacija za obavljanje verifikacijskih aktivnosti.

PRILOG III.

Minimalni zahtjevi u pogledu akreditacijskog postupka i zahtjevi u pogledu akreditacijskih tijela

Što se tiče minimalnih zahtjeva za akreditaciju i zahtjeva za akreditacijska tijela, primjenjuje se usklađena norma koja je u skladu s Uredbom (EZ) br. 765/2008 i kojom se utvrđuju opći zahtjevi za akreditacijska tijela koja akreditiraju tijela za ocjenjivanje sukladnosti.